

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

PIK XLVI.

Ч. 96. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 27-го квітня 1938.

No. 96. Jersey City, N. J., Wednesday, April 27, 1938.

VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ

ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Fax „Свобода“: Bergen 4-0237. — Fax „У. Н. Соуза“: Bergen 4-0168. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

АНГЛІЄЦЬ РАДИТЬ АМЕРИКАНЦЯМ

НЮ ЙОРК. — До Америки прибув англійський будівельний компанію. Сер Гарольд дає у кількох американських університетах відчити. Він сказав, що Англія своє безробіття рятувала головним тим, що будувала невеличкі мешкальні дома. Таких домів від часу закінчення війни вона збудувала три і пів мільйона. Ті дома переважно складаються з п'ятих кімнат, а їх ціна виносить дві і пів тисячі доларів. Вони є доступні для найширшого загалу. Купуючий складає одну десяту їх вартості, а решту платить місячними ратами, які вкупі з податками не виносять ніколи більше, як чинші. Сер Гарольд також зазначав, що хоч англійський уряд заохочував приватні будівельні компанії до будови таких домів і давав їм навіть позички, то сам уряд ніколи не брався за будови. Нині англійські приватні будівельні компанії розпоряджають майном трьох і пів біліона доларів і будують річно по 350 тисяч домів. Американці також повинні поборювати безробіття в першій мірі будованням мешкальних домів, говорив він.

ДОБАЧУЄ ПОПРАВУ.

НЮ ЙОРК. — Голова Ріконструкшен Фінанс Корпорейшен, Джес Джовнс, сказав газетарам, що є певні позначки, які вказують, що найгірший час безробіття вже проминув і бізнес знов вертається до нормального. „Проспериті із еравнд ди корнер“.

ХОЧУТЬ ОБМЕЖИТИ СИЛУ СУДУ.

ОЛБАНІ. — Конституційна конвенція, що радить в Олбані, хоче зробити певні зміни в стейт-вій конституції, які то зміни малиб далекойдучі наслідки. Конвенція хоче вставити в конституцію такий параграф, на основі якого найвищий стейт-вій суд не мав би права уневажнювати постанов стейт-вій легіслатури тому що ті постанови „неконституційні“. Легіслатура через те сталаб найвищим конституційним авторитетом.

РУЗВЕЛТ ЗА СПРАВЕДЛИВЕ НАКЛАДАННЯ ПОДАТКІВ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт вніс до конгресу послання, що в ньому поручає конгресові ухвалити закон, на основі якого оподатковуваноб у рівній мірі всі державні бонди, а також платні державних урядовців.

ВЧЕНІ КАЖУТЬ, ЩО ВСЕСВІТ ВИПОВНЯЄ ЕТЕР.

ВАШИНГТОН. — Вчені ще раз потвердили давній здогад, що цілий всесвіт є виповнений етером, себто такою матерією, що її не можна відчутти людськими зміслами, ні при допоміж найдокладніших інструментів. Етером мандрують не тільки радіові хвилі, але також соняшні промені.

ЯК ПАНІ РУЗВЕЛТ ВІТАЄ ГОСТЕЙ.

ВАШИНГТОН. — Жінка президента, пані Рузвелт, який приходитьсь не раз вітати пару тисяч гостей нараз і всім подавати руку, розказувала, як вона робить, щоб занадто не втомитись і від сти-скання не покалічити рук. Отож як тільки гість простягне руку, вона скоро сама хапає його за кінці його пальців і не дає йому „сердечно“ стиснути її руки. Усміхнувшись до нього і промовивши „як вам поводитись“, вона злегка потягає його вперед і тим знеохоче входить в якунебудь балачку. В той спосіб гості скоро відходять. Та всетаки після одної тисячі треба на хвилю відпочити і напиться води, бо за той час у горлі цілком пересохне, говорила вона.

НАКИДАЄТЬСЯ НА ПСИХІАТРІВ.

НЮ ЙОРК. — Ньюйорський сенатор Лівінгстон гостро скритикував психіатрів до шпиталю Белю в Нью Йорку за їх відношення до кримінальних учинків. В кожному злочинці вони добачують „умово хорого“ чоловіка. А, як відомо, умово хорих законом не вільно карати. Сенатор радить психіатрам, щоб до злочинців відносились трохи практичніше.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО СВІТОВОЇ ВИСТАВИ.

НЮ ЙОРК. — Заряд міста видав залик до всіх громадян Нью Йорку, щоб уже тепер викликували всюди велике зацікавлення надходячою Світовою Виставою. А передівсім щоб на час відкриття вистави прикрасити свої дома і вікна прапорами. В день вистави по вулицях Нью Йорку пересунуться удекоровані вантажні вози („фловтс“), а на виставовій площі відбудуться різні національні танці.

ДАЛЬШИЙ РОЗЛАМ У ЮНІАХ.

ВАШИНГТОН. — Голова Американської Федерації Праці, Вільям Грін, заявив, що тепер, коли Комітет Промислової Організації створив ставле ю-нійне тіло, розлам між юніями на стало поглибився. Можна між тими двома організаціями сподіватися дальшої боротьби.



ПОБИТИЙ РЕДАКТОР.

Чарлз Вайс, редактор журналу „Онкл Сем“, що лежить у Жидівськїм Шпиталі в Нью Йорку з розбитим черепом, каже, що на нього напала оводі шайка громил і приказала йому цілувати нацистичну свастику. Як він відмовився, каже він, вони зірвали з нього однію й вималовали чорнилом свастику на тілі. Каже, що це пімста нацистів за те, що він у своїй газеті виступає все проти них.

Під впливом донесень про цей випадок ньюйорський конгресмен О'Тул домагається, щоб департамент праці у Вашингтоні розсліджував нацистичних пропагандистів.

УКРАЇНЕЦЬ КОРОЛЕМ ПАПУАСІВ.

Микола Міклуха - Маклай, родом із Полтавщини, який жив у роках 1847—1887, був славним подорожником, що між інш досліджував життя папуасів і мешканців архіпелагу Мікронезії на Тихому океані. В часі свого побуту серед папуасів своєю людиною і справедливою поведінкою приєднав собі так дикунів, що вони проголосили його своїм королем і за ніяку ціну не хотіли його пустити від себе. Очевидно, москалі зачислили його між своїх подорожників та його опис Мікронезії прикрашує їх подорожничу літературу. А дуже корисно було його творами зацікавити нашу молоді і видати бодай дещо із його описів в перекладі українською мовою.

ЗЕМЛЕВЛАСНИК ПРОВІДНИКОМ БАНДИТІВ.

Поліція арештувала землевласника Яна Левандовського в селі Зачесліні, пешавського повіту, за грабункові напади. Виявилось, що арештований землевласник був провідником ватаги бандитів, які від довшого часу нападали на фільварки і грабували. Бандити діставали що тижня платні та окремі винагороди за свої окремі винагороди за свої напади. Поліція знайшла в столі „землевласника“ цілий арсенал зброї та муніції, що її skonфіскувала. Поліція арештувала теж спільників землевласника.

ПІДЗЕМНІ КОРИДОРИ В ПУЦКУ.

Підчас каналізаційних робіт при вул. Замковій в Пуцку відкрили підземні коридори з часів панування ордену хрестоносців. Коридори вели від костела до дзвіної школи і дуже добре збереглися. Сподіваються, що вдасться відкрити теж дальші підземні коридори давнього замку в Пуцку. Це перші сліди підземних фортифікацій надморського міста Пуцка.

СТУДЕНТИ ЗЛОДІЯМИ.

Власниця одної реальності у Львові Аделя Поворозник, повідомила поліцію, що підчас її несприятливості вломники забрали з її помешкання всі цінніші предмети і готівку вартості 10,000 зл. Одночасно повідомила, що два субьокатори, Роман Крауковський, студент прав, та його приятель Болеслав Піргард, які випро-вадились 4 дні тому, пропали без сліду. Слідство виявило, що крадіжу допустились оба субьокатори. Безпосередньо по крадіжці заставили частину біжутерії в льомбарді, а з рештою біжутерії ввійшли до Перемишля, а звідти до Варшави, де кілька днів весело забавлялись за вкрадені гроші. Коли зорієнтувались, що поліція вже на їх сліді, втекли до Гродна, де поліція арештувала Крауковського, а згодом і Піргарда. Від арештованих поліція відібрала ще частину крадених річей.

9-ЛІТНІЙ ГЕНГСТЕР.

Сторож кам'яниці при вул. Дюпена в Парижі приловив у себе в пивниці двох хлопців, що крали пляшки з вином. Старший хлопець утік. Другий, якому не було більше як 9 літ, пробував спершу боротися палицею, всьєж таки його зловили й відвели на поліційну етаницю.

Там він гордо заявив: — Я — член шайки гангстерів і зареєстрований там як ч. 11. Мене вже тричі судили... За крадіж торбинки в якоїсь лані на Стані Монпарнасу, за крадіж другої торбинки в кіні і за подорож заїзцем.

Найцікавіше у цілій справі те, що малолітній генгстер справді не брехав, лиш говорив правду. Він син бідної родини, в якій є 18 дітей.

КОМОРНИК ПОБИВ КЛІЕНТКУ.

Городський суд у Ходорові засудив на три місяці безоглядного арешту коморника городського суду в Ходорові, Ол. Ольшевського, за побиття клієнтки.

ДУШОГУБСТВО ПРИ ПІЯТИЦІ.

Одного чоловіка вбито, а другого поважно ранило ножем у домі Степана Сабі в Вест-Форт Віліамі, Онтаріо. Описля поліція по дільних пошукуваннях арештувала І-вана, Бабія, обвинувачуючи його за душогубство.

Убитий чоловік є Микола Михайлюк, 27-літній; смертельно раниений називається Михайло Бойко, 40-літній. Бабій, Михайлюк і Бойко були на п'ятиці в домі Сабі. При сканці повстала суперечка і розгарячований Бабій, що недавно приїхав з Торонта, вхопив за стола великий різницький ніж та кинувся на своїх двох товаришів. Михайлюк, ударений ножем у правий бік грудей, умер за кілька хвиля. Бойко дістав глибоку рану в живіт і ще потрапив дійти до недалекого свого дому, а там жінка його наробила крику і покликала поміч. Його відвезено до шпиталю. Михайлюка знайшла поліція в каложі крові в кухні дому. Сабу забрано на поліційну етацию.

МАШИНІСТ ПЕРЕСИЛАЄ ПОБАЖАННЯ КОРОЛЕВІ.

Болгарський король є пристрасним залізничним машиністом-аматором. У вільних хвилях від державних обов'язків найбільша його приємність сісти на льокомотив і кермувати нею в якнайбільшому темпі. Ясно, що болгарський король користується величезною симпатією серед болгарських залізничників. Яка ця симпатія велика, найкраще ілюструє те одна подія, що саме трапилася з нагоди останніх іменни короля Бориса.

Король Борис немало здивувався, коли в дні своїх іменних покликали його до телефону і телефоністка повідомила, що лучить його із містом у стейті Небраска (Злучені Держави). Залізничний машиніст, болгарин, який працює на американських залізницях, телефоном зловив свого королевського побажання з нагоди іменни.

На другий день король вислав землярю-машиністові 16 пляшок болгарського вина. Машиніст теж не хотів залишитись позаду і вислав королеві два прегарні моделі американських залізниць, що він їх сам зробив. Таким чином машиніст віддячився королеві.

НОВА ВЕЛИКА АФЕРА У ФРАНЦІЇ.

Французька поліція викрила велику аферу. В літі минулого року ватага обманців витягнула при допомозі сфальшованих банкових переказів майже мільон франків у різних філіях великого банку „Сомієте Женераль“. Тепер обманці задумували витягнути понад 200,000 франків з поштових урядів. З тією метою члени ватаги розіхались до різних поштових урядів, щоб забрати по 2,000 фр. на основі сфальшованих поштових переказів. Однак їх наміри ударемнила поліція, якій удалось арештувати багато членів ватаги тому, що 400 агентів поліції обсадили кілька десятків поштових урядів у Парижі і в околиці. Розміри афери велетенські.

МИТРОПОЛИТ А. ШЕПТИЦЬКИЙ НЕБЕЗПЕЧНО ЗАНЕДУЖАВ

ЛЬВІВ. — Польська Агенція Телеграфічна подає, що митрополит Андрій Шептицький занедужав так небезпечно, що є мала надія, щоб він міг виздоровіти.

ДО ПОЛІТИЧНОГО ОБЕДНАННЯ.

УЖГОРОД. — Закарпатський письменник В. Гренджа Донський пише в „Українськїм Слові“ (ч. 20), що для українців на Закарпатті вибила дванадцята година й тому вони мусять прийти до згоди. Каже, що культурне обєднання вже є, а тепер треба заложити політичне „Обєднання“ всіх українських партій на Закарпатті, щоб можна уложити і виконати одну українську програму, що „випливає із потреб і конечностей нашого українського життя“, бо „кров застигає в жилах і серце кривавиться, коли згадаєш, як розділено на Підкарпатській Русі наш народ, як із нього зроблено — два, а навіть три народи...“

Не грішми, але ідеєю.

Як жеж притягнути людей до того „Обєднання“? На те автор відповідає так: „Не грішми будемо приманювати людей, але ідеєю, правдою, шляхетними почуваннями, які завжди переважають у чесних людей. Ідейні працівники навіть і матеріальні жертви принесуть“.

ЗА ГОСПОДАРСЬКУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ.

УЖГОРОД. — Український народний часопис „Свобода“ пише про те, що „дорогий наш народний гріш надалі пливе в чужі кишені“, а з тих кишень густо-часто йде на те, щоб кувати зброю проти нас. А гріш цей повинен іти у свої руки, бо треба реалізувати практично гасло „народ собі“. Тому „ані сотика в чужу кишеню“. А все на власну господарську незалежність, бо: „Лише власна господарська розбудова дасть можливість нам розвиватись політично і духово, дасть можливість побудувати гарні наші школи, церкви, народні дома, дасть можливість позбутись народних паразитів і зітре з нас поняття жebraчого народу. Пам'ятаймо: згори ніхто нам нічого не дасть, з неба ніщо даром не паде, нічого не вижебраємо, а будемо мати лише те, що самі собі вибудуємо“.

„АВТОНОМІЯ“ У ПРАКТИЦІ.

УЖГОРОД. — „Свобода“ (ч. 14) подає дещо з тих „свобід“, яких зазнає український нарід на Закарпатті, де, як подає чехословацький уряд, здійснюється справа автономії. Отже часопис пише, що з дівіть нових урядовців, прийнятих тепер до фінансової дирекції, прийнято всього шість наших людей. Далі подано, що за останнього пів року прийнято на Закарпатті до поштової служби: 3 малярів, одного жиди й одного українця.

А ЯКА СВОБОДА ПРЕСИ?

УЖГОРОД. — Український католицький часопис „Свобода“, ч. 14, повний білих плям і написів „Сконфіскувано“. Сконфісковані місця, це ті, де пишеться про „розбудову української літератури“, про шкільні справи та обсади державних урядів.

ВІДІЙШОВ „ПРИЯТЕЛЬ“ УКРАЇНЦІВ.

ЛЬВІВ. — Забрали з Волині воеводу Юзефського. Вся польська преса дуже зраділа. Пише, що це через того воеводу шла пинява польонізація Волині. Юзефський, як пише „Діло“ (ч. 83), тішиться великим довіром польського уряду. Український нарід, пише цей часопис, стрічає відхід Юзефського „без найменшого смутку“. Бо до приходу на Волині того „українського приятеля“ Волині вибирала таких послів, яких собі бажала, а за його влади поширилося хрунівство на чолі з такими хрунями як Петя Певний.

ЩОБ ЛІКШЕ МОЖНА БУЛО ШАХРУВАТИ.

ВАРШАВА. — Не йде Польщі з парохіальними урядами. Хоч карає вона українських священників грошєвими карами й арештами, вони всетаки стараються вести метрикальні книги так, щоб рятувати характер українських імен. Щоб тому положити кінець, є проєкт створити для цього окремий цивільний уряд.

КЛОПІТ З НАЦИСТАМИ.

ПРАГА. — Судетські німці, під проводом свого нацистичного провідника Конрада Генляйна, подиктували чехословацькому уряду, яку він має далі вести заграничну політику і як відноситись до нацистів у Чехословаччині. Нацисти кажуть, що їм автономії замало. Вони хочуть бути державним народом, нарівні з Чехами. Чехословаччина має негайно зірвати з Советами і Францією, а оперти себе на Німеччину. На те чехословацький уряд відповів, що ті домагання неможливі до виконання. Але зазначив, що нацисти можуть проповідувати яку хочуть ідеологію, бо на те є свобода.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Registered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свобода": WJEN 4-0237. — Тел. V. H. Соколу: WJEN 4-1016.
4-0807.

В Канаді належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОНЦЕНТРАЦІЯ ВЛАДИ БЕЗ КІНЦЯ

Мало є політичних думок, таких помилкових, як думка, що диктатура все остає такою самою. Що в демократичних країнах відбуваються преріжні політичні перемиї, що там раз приходить одна партія до влади, другий раз друга, це всякому відомо. В порівнянні з цими країнами держави, правлені диктаторами, видаються політично утвердженими й усталеними. Наовні вони такими видаються, бо всяка державна диктатура має подостатком засобів таке враження викликати. Що так вона на ділі не є, показується в кожній диктаторській державі з певною правильністю.

Коли німецький народ іще досить спокійно дає перемінитися в народ потакалів, у старших диктаторських краях вибухають час від часу різкі кризи. Таку кризу переходить тепер румунська диктатура, де король потурив зростові фашистських організацій, поки ці організації не почали, як він каже, звертатися проти самого короля. Переходить фазу внутрішніх потрясень польська диктатура, що все ще шукає в народі широкої бази, а з кожним разом переконується, що ця база не збільшується, а поменшується. Переходить конвульсії й японська диктатура.

Та вже найповажніші перемиї відбуваються в Росії. Здавалося би, що там диктаторська влада Сталіна утверджена краще, ніж яканебудь інша диктаторська влада в світі. Адже там перебито вже не лише всіх справжніх противників, але навіть усіх есентуальних противників, себто всіх, що колинебудь могли би повстати проти диктатора. Здавалося, що там диктатор зібрав у свої руки таку владу, що вдоволило би навіть людину, жадну влади в найбільше божевільних розмірах. А прецінь навіть і там останніми часами діються політичні перемиї, котрих основою є ще дальша жаждоба диктатора зібрати в свої руки ще більше влади.

Пересрілявши всяких справжніх і можливих противників, Сталін став справжнім диктатором усього життя краю, і то життя в усіх його дозволеннях і можливих ділянках. Він панує над господаркою. Він має в руках усе урядництво, всю армію, поліцію, явну й таїну. Шкільництво й науку, літературу й штуку. Просто все. Тепер він починає кампанію за проголошення себе явно самотнім зверхнім начальником. Як Сталінові вдасться ця кампанія, а при повній політичній безпавости міліонів мас у Росії нема вигляду на її невдачу, Сталін збере в своїх руках владу, багато разів більшу від влади божевільних царів, від влади Івана Грізного або Петра Першого. Сталін уживає тепер величезної влади, що він її вже має, щоб московський пролетаріат добровільно наложив собі на шию ковнір і почепив на нього бляшку з написом: Власником цієї собаки — Сталін.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА Й СВІТОВА ВИСТАВА

II.

Думаю, що цікаво буде всім тим, що цікавляться такою важною ділянкою нашої культури, як нею є музика, довідатися про успіхи, які ця наша нова симфонічна музика віднесла досі в Європі. Відноситься це передісім до таких творів як „2-га Симфонія“ (на теми народніх пісень) Льва Ревуцького, відзначена першою нагородою на Всеукраїнському Композиторському Конкурсі в Харкові в р. 1927, до симфонічних творів Бориса Лятошинського („Увертюра на теми чотирьох народніх пісень“, танки із опери „Золотий Обруч“), Василя Барвінського („Ноктюрн“, „Сонет“), та врешті автора цих рядків („Балетова сюїта“, Лірична поема“). Всі ці твори здобули такий самий успіх у Фільгармонії і радях у Києві як і в Харкові, у Львові як у Варшаві, в Москві і Ленінграді, як у Відні чи Берліні, у Ковні, як і у Ризі чи Празі! Побіч них виконувалися й такі твори як Костя Данченко („Танки“), Пилипа Козицького, Михайла Вериківського, Михайла Гайворонського („Сюїта“, виконана в харківському й київському радіо) і ін.

Фахова критика в усіх цих містах — передісім у Західній Європі — присвятила концертам української симфонічної музики стільки уваги і такі слова похвал і одночасно зачудування, що зовсім несподівано вона почула цілком нову, невідому досі для неї, незвичайно свіжу, оригінальну й талановиту музику, що у відносинах нашої музичної, культурної і політичної дійсності ці рецензії стають прямо сенсаційними. Найбільше може вдаряючим приміром можуть бути рецензії варшавської преси — тому, що там, у Варшаві, на ґрунті, де загальна опінія згорі якнайгірше настроєна проти всього, що українське — там здобути признание для нашої мистецтва, річ куди важча, трудніша і більш несподівана, як дебуть інде! Та ось що писала ця преса після першого симфонічного концерту української музики — першого як Варшава! — з тамтешньою Фільгармонією*) в р. 1934-тм. „Останній концерт Фільгармонії викликав велике зацікавлення: атракційна про-

грама концерту складалася із самих творів українських композиторів, виконуваних тут вперше. Рівень концерту був небуденно високий, як під оглядом музичного змісту так і виконання. Ввесь концерт видав якнайкраще свідоцтво молодій українській музиці. Вона визнається, як ми почули, визначними музичними творчими талантами, з великою музичною культурою та досконалим знанням композиторського ремесла. Та що найважливіше — ця симфонічна українська музика має своє власне обличчя. Її мелодика має власний, індивідуальний вираз, її ритміка — характер. Національні риси вискакують в зів'язанні побіч себе безмежного, сумовитого, розспіваного ліризму та гостро з ним контрастуючого руху первісної ритміки...“

Ось голос передового варшавського музичного рецензента передового варшавського часопису! Зваживши і зсунувши собі політичні відносини українського народу під Польщею, того роду критика української музики у серці Польщі, Варшави — це більше як критика Берліна чи Відня! А в цих музичних центрах Європи фахова критика висловлювалася про цю нашу молодшу симфонічну музику в таких самих, повних похвал та навіть захвату, словах.

Приїхавши недавно до Америки і познайомившись з тутешніми українськими композиторами, бачу, що й тут в них є симфонічні твори, які також являються цінним вкладом в нашу симфонічну літературу і також свідчать про ріст нашої оригінальної творчості. І моїм гарячим бажанням і завданням буде причинитися як можна скоріше і до їх виведення в Європі, щоб і вони здобули своїм творцям а рівночасно і нашої музиці увагу, признание, а може й лаври.

Рівночасно з повстанням і розвитком нашої оригінальної оркестрової, симфонічної музики, постає в нас і музично-драматична творчість: опера й балет. Повстали українські о-

*) В програмі були: Ревуцького: 2-га Симфонія, Рудницького: Балетова сюїта, Барвінського: Ноктюрн і Сонет (з Марією Соколяк як солісткою) та Лятошинського: перський, китайський і гуцульський танок).

пери, які, оперті на українській тематикі й в суто-українському дусі, являються по своїй формі і по технічно-музичних засобах цілком операми „європейськими“, себто операми у повному розумінні цього слова. Це вже не „Свтанання на Гончарівці“ й не „Катерина“ — це вже музика, це мистецтво й театр високої класи! Так само й українські балети, яких декілька повстало в останньому десятилітті — це балетові пантоміми в світовому розумінні цього слова, які, основиючись на нашому побуті і фольклорі, у своїй музичній мові і своїй формі — цілком новий у нас, оригінальний рід творчості, новий цінний вклад в нашу загально-національну культуру.

Зближається Світова Вистава в Нью Йорку а з нею справа участі в ній нашого народу, в межах, на які дозволяють наші політичні і матеріальні відносини. Нема для мене — а здається і для нікого, ніякого сумніву, що в 99-ти відсотках нас на Світовій Виставі повинна репрезентувати наша музика. Але нема для мене й сумніву, що поруч з народньою музикою ми мусимо на цій Виставі показати — вперше в Америці! — нашу симфонічну музику, нашу нову оперу і новий балет. Народна музика у виконанні хору — покаже одну сторінку нашої культури; вся інше, вище наазване, буде свідомою нашою культурною зрілості на сьогодні. Нема для мене сумніву, що виконання наших симфонічних творів, які зуміли здобути такий успіх в Європі, чи й цих інших, невиконаних, але може й не менш цікавих і вартісних творів, викличе тут не тільки велике зацікавлення, але може й певного роду сенсацію. Як знаємо, Америка з одної сторони дуже вбога на власну артистичну музичну творчість, з другої — дуже сприятливий терен для повинок, тим паче, коли вони оригінальні, цікаві й свіжі. Отже наша симфонічна музика може власне звідсіль відбитися голосним відгуком в цілому світі.

Теж саме торкається і наших нових музично-театральних творів. Вже сама їх тематика, зовсім нова для Америки, незвичайно барвиста сценерія і декоративність наших сердовців та костюмів зверне на себе загальну увагу. Коли до того додати ще й нову, оригінальну музику — за успіху їм не треба нам боятися.

Колиб ми мали свою власну державу або бодай багатих

меценатів мистецтва, тоді про пропаганду нашого рідного мистецтва, нашої симфонічної музики, опери чи балету, ми не потребували би турбуватися: нагод для цієї пропаганди, для симфонічних концертів та оперових вистав було би безліч. Та коли не маємо ні одного, ні другого, ні держави, ні меценатів — ми мусимо використати кожну нагоду, коли тільки це можливо, щоб виступати перед світом з нашою новою, оригінальною, музичною творчістю. Пора показати, пора відкрити і для

неї ширші шляхи, ширші перспективи! Тому вважаю, що коли тепер, підчас Світової Вистави в Нью Йорку, трапляється така рідка нагода виступити перед світом з нашою новою, оригінальною, музичною творчістю, ми мусимо використати кожну нагоду, коли тільки це можливо, щоб виступати перед світом з нашою новою, оригінальною, музичною творчістю. Пора показати, пора відкрити і для

Антін Рудницький.

ТОМУ 90 ЛІТ ЯК І СЬОГОДНІ

Польські політики нераз чваняться, що поляки визнавалися все великою толеранцією супроти українців, уважали їх за „братні народи“. Однак історія не подає ні одного прикладу тієї толеранції, зате багато такого, що свідчить про щось зовсім інше.

Вже за Казимира Великого польська шляхта запросила була українських бояр буцимі на раду і там вирізала їх підступно. Пізніша наша історія знає дуже багато подій, що свідчать про крайню нетолеранцію поляків. Та це все було за старої Польщі.

Але ми подамо тут подію зперед 90 років, себто з 1848 р., весні народів, коли то поляки мали повні роти слів братньої любови, коли кликали „за нашон і вашон вольносць“.

А було воно так:

Дядько покійного вже тоді поета Маркіяна Шашкевича, Захарій Авдіковський, управитель шпиталю св. Лазаря у Львові та член Ради Народньої Руської, вийшов був лікуватися до Трускавця. Як лише приїхав, вечором у дев'ятій годині під вікнами його мешкання почувся галас, а потім повнівали камінням усі шибби в вікнах і крізь вікна кидали каміння до середини, гавняли Авдіковського останніми словами та грозили, що тут же його певна смерть, шибениця. Радник Курилович, що був саме тоді в Авдіковського, старався напасників опам'ятати, та даремне. Він сам не був певний життя і мусів утікати. Напасники вилізли ціле вікно з рамами та стали вважати до хати. Авдіковський втік до протилежного мешкання Г. Устияновича та замкнувся на ключ. Та і туди прибігли напасники та намагалися двері виважити, кричали, що не вийде живий. І не знали, як усе було скінчило-

ся, колиб припадком не з'явився вїт. Коли він побачив, яка небезпека грозить Авдіковському, казав задзвонити на гвалт. Збіглися люди і напасників розігнали, а трьох із них зловили і так Авдіковського може і від смерті врятували. Він решту ночі провів уже безсонно і хоч хорий, мусів вертатися до Львова. А те все мало бути за те, що Авдіковський сповнив президентський розпорядок, який заборонявав „у день 31 липня в пам'ять Теофілія Віщньовського всякі демонстрації, в церкві св. Лазаря, що була під його управою, не дозволює у той день виставити катафалк“.

Те відношення подяків до нашого народу і до наших передових людей не змінилося й до нині.

Сьогодні можнаб уже списати цілий ряд різних прикладів такої „толеранції“ поляків як ця остання. В цьому реєстрі не знайшов би ні одного року, де не булоб цих прикладів. Завершення цього реєстру є покищо відомий уже світові нечуваний напад у польському соймі польського посла на митрополита Шептицького. І так само, як тому 90 літ були шибби в Трускавці Захарові Авдіковському, так уже кілька разів були шибби в палаті митрополита Шептицького у св. Юрі.

Тому на всі залицання поляків, на всі обіцянки можуть українці відповісти тільки словами Шевченка: „Гарний кожух, тільки шкода, не на мене шитий“...

Жіноча хитрість.

— Чи твій муж далі приходить пізно до дому? — Вже ні. Я знайшла на те дуже простий спосіб. Коли він вночі приходив тихцем до спальні, я питаюся: „Чи ти, Влодку?“ — Ну, і що з того? — Те все, бо мій муж називається Микола.

ГРЕКИ ЦІКАВЛЯТЬСЯ ГУЦУЛЬЩИНОЮ

На Гуцульщину приїхала була офіційна прогулька представників міністерства хліборобства Греції під проводом генерального директора міністерства, Петра Канагуніса. Греки, яких більша частина їх рідного краю пригадує під тереновим оглядом Гуцульщини, бажали зазнайомитися з улаженнями та хліборобською культурою високих гуцульських полонин, головнов цікавилися гуцульськими конниками. Греки відвідали Жабце, куди приїхали люксусовим авто. На місці закупили кілька коників „гуцуликів“, яких відіслали до Греції. Заохлопалися краєвидами Гуцульщини. Приобіцяли приїхати ще й в осени, коли то гуцули зганяють маржину (худоу) з полонин. Відвідали теж Заліщики.

Антін Чехов.

ОХОРОННІ ЗАСОБИ ПРОТИ ХОЛЕРИ

(Гумореска).

Нужденне містечко. Його, як каже місцевий тюремний сторож, не знайдеш на мапі навіть телескопом. Кулається в південному сонці.

Тишина та спокій. Від городської думи до базару йде поволеньки санітарна комісія: міський лікар, комісар поліції, два повновласники ради та один делегат купецтва. Ззаду в пристойній віддалі додержували ім кроку поліцаї.

Дорога комісії, як дорога до пекла, застелена благородними намірами. Санітарі йдуть, гестикують руками, балакають про бруд, сморід, охоронні засоби й про інші холерні теми. Ті балаки такі мудрі, що комісар, який іде попереду, поминає нараз у захват, відвертається й каже:

— Отже, так саме, прошу панів, ми повинні частіше сходитися та побалакати! Бо воно й приємно та й чоловік почувується в поряднім товаристві, а тимчасом що дня нічого, правду сказати, не робимо, лише сперечаємося все та сваримося. Далей!

— Від кожог то найкраще булоб зачати? — питається лікар торговельний делегат. Питається тоном ката, що вибирає жертву.

— Можеб ми, пане докторе, зачали від крамниці Ошиїнникова? Це, поперше, драбуга, а... подруге пора вже до нього зазирати поважно. Саме тому кілька днів купили ми в нього гречаних круп і знайшли в них, даруйте за слово, шуряче лайно... Жінка не хотіла навіть їсти потім!

— Тож як буде? Як від Ошиїнникова то до Ошиїнникова, — каже апатично лікар.

Санітарі входять до „Складу чаю, цукру, кави й інших колоніальних товарів А. М. Ошиїнникова“ та зараз, безцеремонно, забираються до ревізії.

— Гм... так! — каже лікар і приглядається до мистецьких уложених пірамід казанського ула.

— А щож це за Вавилонські вежі з мила побудував ти тут! Думка, справді, неабияка! Ну... ну... а це що таке? Дивіться панове! Демян Гаврилович позволяє собі красти мило та хліб тим самим ножем!

— Таж від того не можна дістати холери, прошу па докторе, — перебиває господар.

— Правда, правда, одначе воно всеж таки осоружне! Таж я також купую хліб у тебе.

— А... для ніжніших панів маємо спеціальний ніж. Хай уже пан доктор будуть спокійні... Шож знову.

Комісар прижмурює свої короткозорі очі та зближає приглядається до шинки. Довго шкробає її нігтем, голосно нюхає, вкінці постукав пальцем по шинці й питається:

— А може там сидить стрихніна, га?

— Деж знову... Відкіля... як можна навіть подумати!

Комісар бентежиться, відходить від шинки, знову прижмурює очі над цинником Асмолова і Сп. Торговельний делегат всадив руку у бочіуку з гречаними крупами, чує під пальцем щось м'яке, не по оксамитне... Заглядає і полиці йому розливається лагідна усмішка.

— Киць... киць! Гарненькі котятка! — каже пестливо делегат. — Лягають собі в крупах і піднесли мордочки... а як пестяться! Ти міг би чейже й мене прислати за одно, Дам'яне Гавриловичу!

— Чомуж би ні... Тут, прошу панів, маю закуски, коли панове хочуть побачити... селідки, сир, вужений лосось, хай панове поглянуть... Лосось справдів я в четвер, першої сорти... Михайле, дай но тут ножики!

Санітарі відкрадають по шматку лосося, поножили його й пробують.

— Хай вже й я попробую при нагоді... — говорить наче до себе господар крамниці Дам'яна Гаврилович.

м'яна Гаврилович.

— Там десь у куті була пляшечка. Незле булоб напиться перед лососем... Зараз інакше смакує... Михайле, дай но пляшечку.

Михайло надувається, малює йому очі не вискочать, відкриває пляшку та з дзенькотом ставляє її на прилавку.

— Пити натще... — каже комісар і шкробається нерішуче в голову. — Зрештою хіба по одній... Лише спішися, Дам'яне Гавриловичу, не дуже маємо часу на твою горівку!

За чверть години санітарі витирають уста, добувають сирниками в зубах і йдуть до крамниці Голорібенка. А тут, наче на злість, нема куди перестатися. П'ять заваділок, із червоними, зіп'рижими лицями, виточують із крамниці бочку олю.

— Пхай направо!... Тягнй з берега... до себе, до себе! Підложки тріску... а хай це чорт! Хай вельможний пан відійду, бо притисне ногу!

Бочка застрягла в дверях і — ані рух далі... Хлопці пхають із усієї сили, сопуть голосно, кленуть на весь базар. По великих трулах, коли від довгого сопіння повітря стало змінювати первісну чистоту, бочка викочується нарішту, та, не знати чому, проти прав природи, кохється назад і знову застрягає в дверях. Сопіння починається наново.

— Тьфу! — плює комісар. Ходімо краще до Шибукіна.

Ці ледарі спітнуть до самого вечора.

Шибукінову крамницю санітарі застали зачинену.

— Якжеж це, таж ця крамниця була відчинена! — дивуються санітарі й поглядають один на одного. — Як ми входили до Ошиїнникова, то Шибукін стояв на порозі та „пожослав міяний чайник. Деж він дівся? — питаються прошака, що стояв біля зачиненої крамниці.

— Змилосоудіться над б'гним, нещасливим, Ісус Христос винагородить, Матінка Божа... — благає настирливо прошака — нещасний, вбогий каліка, не можу запрацювати... Санітарі махають руками й ідуть далі; не йде лише повновласник городської думи Плунина. Той дає прошакові копійку та, наче злякавшись чогось, хреститься, біжить скоро за товаришами.

Дві години пізніше комісія вертається... Санітарі виглядають змучено. Ходили нещасливо: один із поліцаїв ступає повагом, несе кобелю, повну „зігнилих“ яблук.

— Тепер булоб незле до дозрозі сплоскати горло — каже комісар, зиркаючи на вивіску „Продаж налитків на місці й додому“... Пора підкріпитися.

— Гм... так, воно не зашкодить. Ходімо, коли ви, пане, хочете!

Санітарі входять до трактирної та сідають кругом округлого стола з повигнаними

ПРОТОКОЛ

(ДОКІНЧЕННЯ).

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЬ У ДНЯХ ВІД 14-го ДО 18-го БЕРЕЗНЯ 1938 Р. В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ ПІД Ч. 81—83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

(5)

Радний Т. Шпікула питає, чи є ще такі стейти, в яких У. Н. Союз робить бизнес, а не має дозволу. Також запитує, чому не звільнено від передплати „Свободи” Теодора Квачана, члена від. 221, який знаходиться у старім краю.

Щодо першого запиту, відповідає гол. рек. секретар, то є ще два такі стейти, в яких У. Н. Союз саме тепер старається про потрібний дозвіл, а щодо члена Теодора Квачана, то згідно зі статуту, ексекутивний комітет не міг звільнити його від передплати „Свободи”, тимбільше, що той член іще далі знаходиться у старім роді обезпечення.

Радний А. Шумейко заважає, що молодь замало цікавиться зборами відділів. Йому йде головню про ті відділи, до яких належить сама молодь. Вона дуже часто навіть не знає про збори, бо не читає оголошення в „Свободі”. Тому добре будо, якби можна було поміщувати оголошення про збори молодечих відділів не в „Свободі” але в „Юкрейніен Віклі”.

Це буде можливо зробити, відповідає гол. рек. секретар.

Радний В. Дідик: Щоб оживити організаційну працю та приєднувати більше членів головню з молодого покоління, конче потрібно підшукати по всіх більших містах відповідних організаторів, які посвячувалиб увесь час тільки на Союзову працю.

Гол. рек. секретар зазначає, що ту справу треба буде докладно обговорити при точці ухвал і внесені.

Заступник гол. президента Г. Герман запитує, чи У. Н. Союз іще далі висилає „Юкрейніен Віклі” також такої молоді, яка не є членами У. Н. Союзу. Бо, як пригадує собі, зазначає заступник гол. президента, то два чи три роки тому читав я в ухилах головного уряду про те, що вказаним булоб зібрати адреси студіюючої молоді й вислати їй безплатно „Юкрейніен Віклі”.

Гол. рек. секретар: Ми висилаємо ще досі безплатно кількатор примірників „Юкрейніен Віклі” такої молоді, яка ще не є в У. Н. Союзі, а щодо якої ми маємо надію, що бодай частину з неї дистанемо до нашої організації. Упродовж цього року ми поведемо в тій справі окрему кампанію.

На тім закінчено дискусію над звітом головного рекордового секретаря Д. Галичина й на внесення контрольного Р. Смука, попере радними М. Давискибою і В. Дідиком, прийнято його звіт так, як він був зложений та уділено йому вотум довіря одноголосно через повстання з місць.

З черги наступила дискусія над звітом головного фінансового секретаря-касієра Р. Слободяна, в якій забирають слово: М. Давискиба, Д. Капітула, С. Куропась, І. Лисак, І. Ваверчак, О. Е. Малицький, д-р А. Т. Кібзей, О. Запоточний, І. Гузар, Т. Шпікула, А. Шумейко й С. Слободян.

Радний М. Давискиба запитує, скільки є таких відділів, що не присилають начас місячних розметів. Бо коли відділ не присилає начас розмету, каже радний М. Давискиба, а покажеться, що це діється з вини урядників чи урядника відділу, то таких урядників чи урядника треба негайно усувати з уряду, бо інакше можуть потерпіти члени дотичного відділу зовсім невинно. Тому ексекутивний комітет повинен про це подбати, щоб не держати при уряді таких урядників по відділах.

Гол. фін. секретар-касієр зазначає, що 75 відсотків усіх відділів присилають розмети в останніх п'ятих днях місяця, а є коло 20 таких відділів, які постійно спізнюються з висилкою розмету й присилають його вже по першій наступного місяця. Це надзвичайно утруднює й припізнює місячні замкнення та взагалі всю роботу головної канцелярії. Крім цього всякі зміни в руху членів і фінансові звіти тих усіх відділів, які присилають свої належитості вже по першій, не можуть бути перепроваджені й вчислені до звідомлень за минулий місяць, а це знову вносить заколот та неточність в діловодство дотичних відділів.

Заступник гол. президента Г. Герман заважає, що по деяких відділах нема відповідної контролю над діловодством секретарів і над тими грошми, що вони колектують, а тому трапляються випадки надужити і спізнювання висилки належитостей.

Предсідник контр. комісії Д. Капітула зазначає, що вказаним булоб, щоб усі секретарі були бондовані. Також запитує, на яку суму з депонованих грошей дають банки запоруку. Бо, як відомо, держава дає запоруку до \$5,000, а тому для кращої безпеки треба розділювати депозити між більше число банків.

Державна запорука в джерзісських банках є тасам, яку дають банки по всіх інших місцевостях. Ми стараємося не держати більших сум в однім банку. Коли мова про гроші депоновані на контах ощадности, то ці депозити незначні, бо банки платять тепер дуже малі відсотки. Та на чекових контах ми мусимо держати такі суми, які є потрібні для тих виплат, що їх організація має кожного місяця. А тих виплат є тепер багато. Колиб держати на чекових контах малу суму, тоді треба би було платити банкам окремо за обслугову.

Контрольор С. Куропась питає, на якій підставі ексекутивний комітет виплачує заходи з фонду запомогового.

Фін. секретар-касієр: Заходи виплачуються згідно з постановами статуту. Виняток зроблено тільки на конвенції, де комісія просьб і скарг одобряє навіть такі просьби поодиноких членів, які, згідно зі статуту, не були управнені до заходів, і які не вносили навіть просьб про заходи на приписаних статуту формулярах.

Радний І. Ваверчак подає свої заваги щодо того, в який спосіб треба поступати набудуче і як провірювати таку справу, щоб заходи отримували тільки такі члени, які є управнені і яким та заходи справді належить.

Радний М. Давискиба зазначає, що деякі відділи жадають забагато заходів, не зважаючи на те, що коли заходи будуть отримувати такі члени, що не є до них управнені, тоді таким поступованням кривдиться тих членів, яким заходи належить, а які не можуть діставати відповідної суми. Щоб справа заходів могла бути поладжувана, справедливо й згідно зі статуту, то тут найбільше можуть поможти самі відділові урядники, якщо вони висилатимуть до головної канцелярії тільки такі просьби про заходи, які відповідають вповні вимогам статуту.

Контрольор О. Е. Малицький: Невилікувально хорі члени, які дістають заходи на конвенції, вважають, що такі заходи були їм уділені в дорозі ласки, а тому вони, крім цієї заходи, є ще управнені в тому самому році до тої сталої одноразової заходи, яку вони дістають кожного року. Як мені відомо, то ексекутивний комітет відмовляє таким членам другої заходи в тому самому році й з цього повстають непорозуміння і нарікання. Тому ми повинні рішити, чи заходи, уділену на конвенції, треба вважати правильною заходом, чи заходом в дорозі ласки. Контрольор О. Е. Малицький також заважає, що деякі секретарі говорять членам, що У. Н. Союз не приймає річних вкладок. Тому добре булоб, якби фін. секретар-касієр подавав час від часу в офіційнім органі У. Н. Союзу відповідне вияснення в тій справі.

Фін. секретар-касієр: Заходи уділюються згідно зі статуту, а статут не постановляє ніяких заходів у дорозі ласки. Тому, коли член дістав заходи на конвенції, то в тім самім році такий член не є управнений уже до ніякої заходи.

Радний О. Запоточний зазначає, що він має такий випадок у відділі 123, де член дістав на конвенції \$100 за втрату ноги, й цю поміч цей член вважає як таку, що він її отримав у дорозі ласки.

Фін. секретар-касієр відповідає, що статут передбачає \$250 за втрату ноги, а тому, коли член отримав \$100 на конвенції, то тих \$100 мусять бути зачислені до тої суми, яка належить тому членові за втрату ноги.

Радний С. Слободян запитує, чому відмовлено заходи одному членові з від. 239, що був перейшов з молодечого департаменту до старших і по кількох місяцях переходу просив про заходи.

Фін. секретар-касієр: Цей член не заплатив був іще ані одного цента до фонду заходів, а тому відмовлено заходи. Ми не можемо виплачувати заходів у таких випадках, бо вже й так виплачуємо кожного місяця на заходи далеко більшу суму, як члени вплачують на ту ціль.

Радний І. Лисак заважає, що в 1937 році направи й малювання власних домів У. Н. Союзу коштували коло \$4,000. Отже, чи на ті всі роботи були предложені оферти від кількох людей, чи може тільки від одної особи, питає гол. радний.

Фін. секретар-касієр: Ми маємо на кожен більшу роботу кілька оферт. Цього домагалася навіть контрольна комісія, і ми відповідно до того поступаємо. Малювання домів, яке представляє найбільшу рубрику між видатками, виконує член У. Н. Союзу, п. Джміль, якого оферти є найприступніші.

Контрольор д-р А. Т. Кібзей ставить такі запити: 1) Чому організація держить гроші в малих банках? 2) Колись уділювано студіюючій молоді стипендії на більшу суму. Чи ті стипендії сплачено? 3) На що є призначений фонд ім. С. Ядловського? 4) Яку запоруку мають бонди Філіпіно Айленд?

Фін. секретар-касієр: За останніх 6 років не депоновано грошей у ніяким малім банку. Ці депозити, що є ще тепер по малих банках, походять з давніших часів. Та ці всі депозити представляють тепер малу суму.

Щодо звороту стипендій, то тільки деякі сплатили їх, а 75 відсотків зовсім не сплачують. У кількох випадках маємо навіть дуже сумний досвід з уділеними стипендіями. Деякі стипендисти, що отримали від У. Н. Союзу по \$500, є тепер уже на професійних чи інших становищах, і вони не тільки що не почуваються до обов'язку звернути гроші, але деякі перестали навіть бути членами У. Н. Союзу.

Справа фонду ім. С. Ядловського мається так, що відсотки з цього фонду є призначені на уділення стипендій тим, що походять з того самого села або повіту, з якого походив покійний Ядловський.

Щодо бондів Філіпіно Айленд, то вони представляють солідну й забезпечену інвестицію, коли мати на увазі, що вони були видані під наглядом американської державної скарбниці й підписані американським секретарем війни.

Радний Т. Шпікула запитує, чому досі не виплачено організаційських нагород за тих членів, що були приєднані до У. Н. Союзу в жовтні, листопаді й грудні 1937 року.

На те питання відповідає гол. рек. секретар, зазначаючи, що нагороди виплачуються завжди в таких місяцях: у березні платиться нагороди за членів, що були приєднані в жовтні, листопаді й грудні; у червні платиться нагороди за тих членів, що були приєднані впродовж січня, лютого

й березня; у вересні платиться нагорода за тих членів, що були приєднані впродовж квітня, травня і червня; у грудні платиться нагорода за тих членів, що були приєднані впродовж липня, серпня і вересня.

Радний А. Шумейко питає, яку нагороду отримують секретарі відділів. Також заважає, що виконавчий комітет не повинен давати нікого бізнесу такому українському професіоналістові, який навіть не вважає за відповідне вписати в члені У. Н. Союзу свого сина. Бо він знає про один такий випадок.

Фін. секретар-касієр: Секретарі отримують два і пів відсотка від сколектованих грошей за забезпечення членів. А за нових членів нагорода виноситься 25 відсотків, але таку нагороду платиться тільки в першому році членства такого нового члена.

Радний І. Гузар заявляє, що питання, яке він бажав поставити, вже було поставлене іншим головним урядником та вивчене фін. секретарем-касієром.

На тім вичерпано дискусію над звітом головного фінансового секретаря-касієра Р. Слободяна й на внесення контрольного С. Куропаса, поперте заступницею гол. председателя Марією Малевич і радним А. Шумейком, прийнято його звіт та уділено йому вотум довіря одноголосно через повстання з місць.

Опісля приступлено до дискусії над звітом головної контрольної комісії. По вивченні деяких запитів, поставлених радними С. Слободяном і І. Гузаром, радний І. Ваверчак ставить внесення, щоб прийняти звіт головної контрольної комісії та уділити їй вотум довіря через повстання з місць. Це внесення, поперте радним І. Лисаком і Стефанією Паліводою, перейшло одноголосно й головній контрольній комісії уділено вотум довіря через повстання з місць.

У дискусії над звітом відповідального редактора „Свободи“, д-ра Л. Мишуги, забирали слово: С. Куропас, Р. Смух, О. Е. Малицький, д-р А. В. Кібзей, Марія Малевич, І. Гузар, М. Давискиба, Г. Лисак, Стефанія Палівода й Г. Герман.

Головні урядники запитували в справах, які є обняті тими контрактами, що їх заключено між У. Н. Союзом та Українською Пресою і Книжковою Спілкою. Отже запитовано, чи редакція „Свободи“ виконує як слід свої зобов'язання супроти членів У. Н. Союзу й цілої організації, то значить, чи дає членам цікавий часопис, чи напрям того часопису відповідає значній більшості членства та чи часопис веде відповідну пропаганду за збільшення членів У. Н. Союзу.

Д-р Л. Мишуга давав на ті всі питання відповіді, з яких головні урядники були вповні вдоволені. Головні урядники також ствердили, що тепер часопис поліпшено під кожним оглядом: щодо його зверхнього вигляду й щодо матеріалів, поміщуваних у ньому.

Опісля радний І. Лисак поставив внесення, щоб прийняти звіт відповідального редактора, д-ра Л. Мишуги, який то звіт обіймав

довані, не є приймані наново. Число таких членів доходить уже до 50 відсотків. Це така серйозна справа, що на неї нам треба тепер звернути якнайпильнішу увагу. Це справа, яка здержує зріст цілої нашої організації. Бо що тільки ми приєднаємо нових членів, бо що тільки ми збільшимо членство У. Н. Союзу, то зараз знайдуться відділи, які насупендують стільки членів, що та суспенза відразу знищить увесь прибуток.

Контрольор д-р А. Т. Кібзей: Як збільшити нашу організацію новими членами, це найважливіша точка наших нарад. У справі організування нових членів я маю вже деякий досвід, який я здобув, приєднуючи членів у Дітроїті. Отже, на мою думку, нам потрібно постійних організаторів принаймні по всіх більших містах. Тими організаторами можуть бути секретарі чи інші урядники та члени відділів. Організаторам треба дати належну заплату, коли вони будуть приєднувати відповідне число нових членів. Організатори повинні приєднувати членів до всіх відділів у дотичній місцевості. Крім цього треба вести на місцях активнішу Союзну працю. Для зосередкування цієї праці треба творити окружні Союзні комітети та влаштовувати спільні Союзні Дні. Головна канцелярія повинна також помагати місцевим відділам у їх праці, в їх старанні організування нових членів. У тій цілі головний рек. секретар повинен частіше відвідувати відділи.

Контрольор С. Куропась завважує, що звіт гол. рек. секретаря виказує, що було 120 таких відділів, які не приєднали ані по одному членові впродовж цілого року. Значить, велика частина нашої організації є зовсім неактивна. І які обставини не склались би на такий стан, то всетаки це число зависоке. Воно навіть трудно повірити, щоб У. Н. Союз мав аж 120 таких відділів, які зовсім не виказують ніякої роботи. Тому нам, головним урядникам, треба ту справу припильнувати на місцях. Треба звернути увагу на ті неактивні відділи, відвідувати їх частіше, знайти причину їх неактивності й старатись ту причину усунути.

Радний В. Дідик: Дуже важною є справа суспензи. Отже в тій справі можуть допомогти найбільше секретарі відділів. Від них залежить, чи в будучині ми потрапимо зменшити суспензу членів, чи ні. Бо показується, що коли секретар дбає про свій відділ, коли він дбає про його зріст, то допустить до суспензи члена тільки в крайніх випадках. Маючи на увазі, що секретарі дістають певну нагороду, ми повинні вимагати від них праці. Ми повинні вимагати, щоб секретар обов'язково відвідав такого члена, що має бути суспендований, і старався його переконати задержати членство. Бо особистим контактом можна здержати суспензу багатьох членів.

Заступник гол. предсідника Г. Герман: Щоби переконувати когось іншого стати членом У. Н. Союзу, то в першій мірі треба самому давати добрий приклад. Знаю таких секретарів, що мають родини з п'ятих осіб, а є тільки самі членами У. Н. Союзу, бо жінка й діти не належать. Якжеж такий секретар може приєднувати нових членів, коли його власна родина не є в Союзі? Хочу зазначити, що ми не можемо будувати У. Н. Союзу чужими руками. Щоб У. Н. Союз міг зростати, то в першій мірі даймо йому своїх дітей. А далі, плекаймо вірність і привязання до своєї організації. Творім життя не поза Союзом, але в Союзі й працюймо в першій мірі для Союзу.

Контрольор О. Е. Малицький: Як ми добре застановимося над справою організування молоді до У. Н. Союзу, то переконаємося, що тяжче є не раз вдержати члена, ніж його дістати. Яка причина цього? На мою думку, найважливішою причиною є те, що в наших відділах є цілковитий застій, що там нічого не робиться, що там нема ніякого життя. Щоб цьому лиху зарадити, щоб придержати молодь при організації, нам треба почати по відділах активну роботу. Нам треба творити при відділах секції спорту, співу, музики, курси української мови для молоді. На конвенції ухвалено, щоб ужити відповідну суму грошей на поширення спортової акції серед Союзної молоді. Та треба мати на увазі, що ми не можемо задовольнити спортом усю молодь. Нам треба попірати й помагати кожній зорганізованій активності молоді, кожній такій активності, яка тільки зможе допомогти задержати при членстві ту молодь, що вже є в Союзі, а з другої сторони, зможе заохотити також вступати в члени ту молодь, яка ще не є в Союзі.

Контрольор р. Срук: Відвідуючи відділи У. Н. Союзу, я чув не раз нарікання зо сторони секретарів, що У. Н. Союз не звертає їм навіть видатків на поштові значки. Коли би було можливе звертати такі дрібні видатки, то це усунуло би багато непотрібних нарікань.

Фін. секретар-касієр: Згідно з ухвалою конвенції з травня 1933 року, головна канцелярія повинна висилати й висилає відділам кожного місяця одну оплачену коверту для присилки їх розмету.

Радний І. Гузар: Ми все говоримо багато про секретарів відділів, а не згадуємо нічого про предсідників чи касієрів, так, якби тих урядників не було. Ми все підносимо й вивисуємо секретарів понад інших урядників і в такий спосіб доводимо до того, що секретарі вважають себе дуже незалежними й не хотять дбати як слід про організацію. Бо колиби вони дбали, то ми не мали б стільки суспендованих членів. Бо коли вони дістають заплату, то це їх обов'язок допильнувати члена, піти за ним та переконати його, щоб він не лишив організації. Такий стан буде тривати так довго, як довго У. Н. Союз буде винагороджувати тільки секретарів, а предсідників і касієрів ні. Беручи ту справу справедливо, то нагорода повинна бути розділена між секретаря, предсідника й касієра. Колиби так було, тоді була б кооперація у праці, тоді всі урядники дбали би про те, щоб не було стільки суспендованих членів.

Щодо організаторів, то, на мою думку, організатор повинен приєднувати членів до всіх відділів, а тому такий організатор не повинен бути урядником у ніякій відділі. Бо

тоді буде певність, що він не буде робити ріжниць щодо відділів і буде давати нових членів до всіх відділів.

Радний І. Лисак: Ціла біда в тім, що ми приїжджаємо на річне засідання і радимо тут не як головні урядники, але як предсідники або секретарі відділів. Я зовсім не поділяю думки І. Гузара, що, мовляв, ми вивисуємо занадто секретарів. Бо секретар виконує таку у відділі головну працю. Секретар мусить не раз ходити й по хатах та колектувати вкладки, а така праця забирає час і не є легка. А буває і таке, що ще й за предсідником треба не раз ходити, щоб він підписав звіти та розмет. Тому треба винагороджувати тих, що працюють.

Щодо організування нових членів, то тут потрібно, щоб ексекутивний комітет виготовив та предложив відповідний план, у який спосіб треба повести ту працю.

Заступниця гол. предсідника Марія Малевич завважує, що радний І. Лисак мав слушність, коли твердив, що секретарі відділів такі найбільше працюють. Бо воно справді так є.

Щоб оживити життя по відділах, а головне, щоб заохотити молодь до праці, то, на думку пані Марії Малевич, молодь треба відділити від старших членів і творити з неї окремі відділи, які радилиб самі собою та плекали товариське життя.

Радний О. Запотошний завважує, що відділові урядники часто не знають, у який спосіб підходити до справи організування нових членів. Вони не знають, якими фактами треба послугуватись та яких аргументів уживати, щоб зорганізувати нового члена. Тому головна канцелярія повинна давати відповідні пояснення у тій справі.

Предсідник контр. комісії Д. Капітула: Суспенза членів, це справді важна проблема, а головне тепер, коли одна депресія не минулась, а вже почалась друга. Як секретар відділу, я не раз самий мушу ходити по хатах, щоб сколектувати членські вкладки та переконувати членів, щоб не лишали організації. Однак зазначу, що всетаки особисті відвідини члена помагають багато в придержанні дотичного члена при організації. Бо є багато таких справ, які, коли їх належно вияснити, помагають придержати члена.

Ми сьогодні говоримо багато про те, якби зорганізувати молодь і якби її придержати. Ми готові видати гроші на ту ціль та допомогти молоді організуватись у спортові дружини, чи творити секції співу, музики й т. п. Мій погляд на те все є трохи інакший. Ми видаємо й думаємо ще видавати гроші на молодь. Ми вже даємо молоді зарадмо „Юкрейнієн Віклі", і це нас коштує річно тисячі (коло \$6,000). Тепер маємо видати другі тисячі на спорт чи іншу активність молоді. А чи дістаємо ми нових членів з молоді відповідно до тих витрачених грошей? Чи не було б корисніше для організації видати ці гроші на поміч тим членам, що не можуть платити вкладок?

Радний Є. Слободян: Ми помагаємо організувати молодь до ріжних ліг, а тільки не до У. Н. Союзу. Вже час, щоб ми зачали робити для Союзу й організувати молодь тільки до Союзу. Щодо організування нових членів, то я вважаю, що головна канцелярія повинна виготовити відповідні агітаційні брошури й відозви, в яких були б коротко подані ріжні факти про У. Н. Союз.

Радний Т. Шпікула: Гол. рек. секретар зазначив, що є досить таких урядників, які не визнаються як слід на обезпеченні, а тимсамим не знають, як підходити до справи організування членів. Щоб цьому зарадити, то тут не вистарчать листи, відозви та заклики. Тут потрібно особистого контакту. Треба створити принаймні по більших центрах школи для відділових секретарів, а гол. рек. секретар мав би допомогти місцевим головним урядникам таку школу вести.

Радний А. Шумейко: Тут було піднесено, що молодь треба відділити від старших. Та трудність полягає в тім, що саме відділові секретарі не є за те, щоб молоді члени відходили з переступними листами до молодечих відділів. Я також є за те, як сказав п. Капітула, щоб молоді не давати забагато зарадмо. Хай тама молодь собі здобуває. Але помагати треба, а я певний, що та поміч оплатиться. Бо хоч ми тепер видаємо гроші, наприклад, на „Юкрейнієн Віклі", то цей інвестований гріш напевно принесе вже незадовго відповідні відсотки. Бо молодь уже організується в ріжні товариства, а коли вона буде зорганізована, то тоді буде й легше дістати її в члени У. Н. Союзу.

Радний І. Ваверчак: Треба створити курси з відділовими урядниками та підготовляти їх на кращих організаторів. Булоб також добре назначити окружних організаторів, які мали б дбати про розвій відділів у їх округах. У такий спосіб поступають інші організації.

Контрольор С. Куропась: З тих усіх думок, що були тут висказані в справі організування членів, а також у справі суспензи членів, треба тепер вирішити якусь директиву. Тому я пропоную, щоб ця директива була така: Стверджено, що У. Н. Союз має замало організаторів, а тому доручається членам головного уряду, щоб у порозумінні з головним рек. секретарем підшукали відповідних організаторів принаймні по більших місцевостях. Головний ексекутивний комітет повинен припоручати головним урядникам, щоб вони відвідували в своїх місцевостях і в околиці такі відділи, які не виказують праці, а також такі відділи, що подають часто до суспензи не раз велике число членів. Зокрема головний рек. секретар повинен частіше відвідувати такі відділи.

Також стверджено, що причиною суспензи членів не є тільки депресія і безробіття, чи там те, що урядники деяких відділів не докладають належних старань у придержанні своїх членів, але що важною причиною суспензи є також ця обставина, що по відділах є цілковитий застій, що нема там ніякого життя й активності. Отже, щоб оживити працю по відділах, припоручено головним урядникам творити принаймні по великих центрах Союзні комітети, які влаштовувалиб спільно Союзні Дні, змагання Союзних спортових

дружин та взагалі вели місцеву роботу під іменем відділів У. Н. Союзу.

Повищу директиву-внесення прийняли всі головні урядники однодушно.

Гол. предсідник: Заки закрию сьогоднішнє засідання, хочу згадати про один сумний випадок, який навістив одну Союзову родину. Ви вже мали нагоду читати в „Свободі“, що недавно відійшов від нас щирий Союзовий робітник і довголітній головний урядник нашої організації, бл. п. Василь Левчик. Згадуючи покійника, ми повинні потішити його рідню бодай тим, щоб вислати їй від річного засідання головного уряду вислови нашого глибокого жалю і співчуття.

На внесення контрольного д-ра А. Т. Кібзєя, поперте заступницею гол. предсідника Марією Малевич і радним І. Гузаром, припоручено гол. рек. секретареві вислати рідні пок. Левчика відповідного листа з висказом глибокого співчуття з приводу такої болючої втрати.

По цім гол. предсідник закрив наради в годині 5:30 ввечір.

П'ЯТИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Гол. предсідник відкрив наради в годині 9:15 рано. На порядок дня прийшла справа спорту. По зreferуванні цієї справи гол. рек. секретарем вивязалась дискусія, у якій забирають слово: Г. Герман, д-р А. Т. Кібзєй, І. Ваверчак, І. Гузар, О. Е. Малицький, А. Шумейко, С. Куропась, Р. Смуку і Т. Шпікула.

Заступник гол. предсідника Г. Герман: Немає двох думок щодо того, що молодь зацікавлена спортом, та що коли ми хочемо оживити наше Союзове життя по відділах, головною серед молоді, то нам треба йти назустріч творенню спортивних дружин. Та треба мати відразу на увазі, що це мусять бути виключно Союзові дружини, значить, до тих дружин повинні належати тільки Союзові члени, а дружини повинні носити назву тільки У. Н. Союзу. Бо вже досить ми помагали ріжним клубам молоді, давали навіть нагороди в спортивних змаганнях, але ті клуби не служили інтересам У. Н. Союзу, а виказували вірність і привязаність до тих організацій, до яких вони належали. Цю тактику поступовання нам треба тепер змінити. Ми повинні помагати тільки тим, що працюють для У. Н. Союзу, носять його ім'я, є йому вірні й до нього прив'язані. Щоби пустити в рух творення Союзових спортивних дружин, треба назначити окремого спортивного референта, який мав би вести цю справу. Коли мова про фінансову поміч, то тут ми мусимо мати на увазі ті фонди, якими ми можемо розпоряджатися. На ту ціль призначено до \$5,000 річно, отже ми зможемо за ту суму дати отсю поміч: Коли твориться спортова дружина, то ми повинні купити для неї на початок найважливіші потрібні прилади, а опісля, коли будуть змагання дружин, то ми повинні давати відповідні нагороди для тих дружин, що були переможні: Поміч, призначена в початках на конечні прилади, не може виносити більше як \$50 до \$75. Щодо родів спорту, то тут треба пропагувати ті, що тепер є найпопулярніші, а саме: „баскетбол“ і „бейсбол“.

Радний І. Ваверчак заважає, що найкраще було б організувати при відділах атлетичні клуби.

Радний І. Гузар є тої думки, що щоби поширити відповідно спортову акцію, то для тої цілі потрібні окремі інструктори.

Контрольор О. Е. Малицький: Ми вже маємо по Америці споре число таких клубів, молоді, яка займається спортом. Між тою молоддю є також багато Союзовців, а тому в першій мірі треба звернути увагу саме на того роду клуби, що вже мають підготований ґрунт. Крім спорту нам треба також помагати й таким групам Союзової молоді, яка замість спорту любить, наприклад, у співі, музиці й т. п.

Радний А. Шумейко: Коли хочемо при допомозі спорту дістати членів до У. Н. Союзу, то нам треба заінтересуватись насамперед такими клубами молоді, яких члени не належать до У. Н. Союзу.

Контрольор Р. Смуку: Треба зібрати потрібні матеріали щодо ведення спортової акції, виготовити регулямін і правила та повести цю акцію зразково й планоно.

Радний Т. Шпікула заявляється за те, щоб езекутивний комітет підшукав відповідного інструктора, а цей інструктор мав би обіжджати Союзові відділи та помагати творити спортові дружини.

Гол. рек. секретар: Коли будемо ухвалювати в справі спорту якусь постанову, то не забуваймо на те, якими фондами ми можемо розпоряджатися. От, наприклад, колиб наняти інструктора, який мав би обіжджати поодинокі місцевості, то його платня і кошти подорожі вичерпалиб майже весь фонд, отже не було б чим помагати творенню спортивних дружин чи якісь іншій зорганізованій акції молоді.

Контрольор С. Куропась ставить таке внесення: припоручається головному езекутивному комітетові творити спортові дружини з членів У. Н. Союзу й помагати фінансово тим дружинам у міру тих фондів, які означила конвенція. Крім спортової акції треба звернути також увагу й помагати кожній такій акції Союзової молоді (спів, музика, навчання української мови), яка тільки могла би причинитись до оживлення життя по відділах, а з другої сторони могла б заохотити вступати в члени У. Н. Союзу й тих, що ще не є зорганізовані.

Це внесення, поперте контрольором Р. Смуком і радним В. Дідиком, прийнято одноголосно.

Справа злуки У. Н. Союзу й Згоди Братств. Гол. рек. секретар переповів, що досі зроблено в тій справі, розказав докладно, в який спосіб треба би повести справу злуки, щоб вона відповідала вимогам асекураційних законів стейту Нью Джерзі і стейту Пенсильванія, а звідси згадав і про видатки, які є получені з перепроводження такої злуки.

У дискусії над тою справою висказують свої думки го-

ловні урядники, а саме, Р. Смуку, О. Е. Малицький, І. Гузар, д-р А. Т. Кібзєй, О. Запотоцький, Т. Шпікула і Марія Малевич. Вони всі заявляються за злуку.

Опісля на внесення контрольного Р. Смука, поперте радною Юлією Баволяк і контрольором О. Е. Малицьким, ухвалено одноголосно, щоб головний езекутивний комітет поробив належні кроки в цілі переведення злуки Згоди Братств з У. Н. Союзом уже в короткому часі.

Справа Сиротинця. По зreferуванні цієї справи гол. предсідником вивязалась коротка дискусія, в якій забирають слово контрольори Д. Капітула, С. Куропась, д-р А. Т. Кібзєй і радні І. Гузар і С. Слободян. По вичерпанні дискусії предсідник контр. комісії Д. Капітула ставить внесення: щоби припоручити головному езекутивному комітетові приспішити рішення конвенції в тій справі, а саме, порозумітись з сиротинцем сс. василіянок у Філадельфії щодо того, на яких умовах цей сиротинець міг би приймати дітей-сиріт Союзових членів.

Це внесення, поперте радними С. Слободяном і І. Гузарем, прийнято одноголосно.

Світова Вистава в Нью Йорку в 1939 році. Гол. предсідник зазначає, що в тій справі чотири запомогові організації, а саме, У. Н. Союз, У. Р. Союз, Провидіння і Народна Поміч мали два рази наради й заявили за те, що українська імміграція повинна бути заступлена на тій виставі. А що запомогові організації не можуть вести цієї акції, то вони видали заклик до всіх національних організацій з Нью Йорку й з близьких та подальших околиць, щоб вислали своїх делегатів на збори та вибрали там виконне тіло, яке мало б зайнятися справою нашої участі у виставі.

Гол. рек. секретар дає загальний перегляд про саму виставу та про те, які є можливості нашої участі в цій виставі та які були б видатки, получені з нашою участю.

У дискусії над цією справою головні урядники заявляються за те, що участь української імміграції в Світовій Виставі в Нью Йорку є конечна та що У. Н. Союз, як завжди так і тепер, коли мова про пропаганду української справи, повинен прийти з належною поміччю.

У дискусії забирали слово контрольори О. Е. Малицький, Д. Капітула, Р. Смуку, д-р А. Т. Кібзєй і радні А. Шумейко, Т. Шпікула, В. Дідик, І. Гузар.

Опісля на внесення предсідника контр. комісії Д. Капітули, поперте контрольорами О. Е. Малицьким і Р. Смуком, ухвалено одноголосно уповажнити головний езекутивний комітет виасигнувати з адміністраційного фонду суму від \$1,000 до \$3,000 на поміч нашої участі у світовій виставі в Нью Йорку, з тим, що та сума має бути виасигнувана в міру потреби, та що одна з тих культурних програм, які були б улаштовані українцями на тій виставі, мала б відбутися під іменем У. Н. Союзу. Крім помочі У. Н. Союзу езекутивний комітет повинен звернутись також до членства У. Н. Союзу з проханням складати жертви на ціль нашої участі у виставі та присилати ті жертви впрост до У. Н. Союзу, щоб у такий спосіб мати точний перегляд щодо того, скільки зложать члени У. Н. Союзу на згадану ціль.

Підмоги з народнього фонду на тутешні й старокрайові ціли.

У справі стипендій-помочі студіюючій молоді забирають слово предсідник контр. комісії Д. Капітула й контрольор Р. Смуку і зазначають, що набудуче головний езекутивний комітет повинен виготовити окремий формуляр, і тільки на підставі такого виповненого формуляра річне засідання Головного уряду мало б уділювати стипендії. У тім формулярі повинні бути подані відповіді на такі питання, як: скільки заробляють родичі апліканта, на якому році студій є аплікант, яку активність він викazuje серед української американської молоді й т. п. Крім цього такий формуляр має бути потверджений урядом відділу, а таксамо до нього повинна бути долучена посвідка з університету про те, який поступ у науці дотичний аплікант робить.

На внесення контрольного Р. Смука, поперте радними І. Гузаром і Т. Шпікулою, рішено виасигнувати \$1,200 на поміч студіюючій молоді. Цю поміч отримали: В. Вайтович, член від. 1, \$50; С. Герман, член від. 15, \$50; Т. Гела, член від. 25, \$50; Е. Малик, член від. 45, \$50; З. Маланчук, член від. 54, \$75; М. Тарас, член від. 75, \$50; А. Масляник, член від. 87, \$50; І. Олексин, член від. 102, \$50; В. Паляниця, член від. 151, \$50; П. Бонк, член від. 157, \$50; Юлія Кусий, члениця від. 171, \$75; Д. Цмайло, член від. 188, \$50; Емілія Ангел, члениця від. 192, \$50; В. Душник, член від. 204, \$75; Е. Дзюма, член від. 210, \$50; М. Сенюк, член від. 223, \$50; Д. Коруна, член від. 276, \$25; В. Пшик, член від. 319, \$50; І. Кудлик, член від. 338, \$50; Катерина Хомош, члениця від. 338, \$50; Зиновія Скоратко, члениця від. 358, \$50; А. Старушок, член від. 374, \$50.

На внесення контрольного О. Е. Малицького, поперте контрольором Р. Смуком і радною Стефанією Паліводою, постановлено призначити \$750 на видання „Історії України“ Грушевського й „Мойсея“ Франка англійською мовою, з тим, що коли Об'єднання буде видавати ці книжки, то в них має бути зазначено, що видання цих книжок уможливив головню У. Н. Союз.

На внесення радного С. Слободяна, поперте радним В. Дідиком і контрольором С. Куропасем, ухвалено більшістю голосів (11) призначити \$50 для В. Душника на видання приготованої ним англійською мовою брошури про берестейський мир. Внесення радного І. Лисака в тій самій справі, поперте радним І. Ваверчаком, щоб уділити \$25, дістало 6 голосів.

На внесення контрольного О. Е. Малицького, поперте радними І. Ваверчаком і Стефанією Паліводою, рішено призначити \$250 на пам'ятник Володимира Великого (роботи Архипенка) в культурнім городі в Клівленді, з тим, що тих \$250 мають бути передані при відкритті пам'ятника, на якому має бути напис, що це дар У. Н. Союзу.

ЧИ БУДЕ УКРАЇНСЬКИЙ ПАВІЛЬОН НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В НЬО ЙОРКУ

На нарадах делегатів та представників товариств, що відбулися в Нью Йорку 27-го березня, прийнято резолюцію, щоб українська громада в Америці взяла в Світовій Виставі якнайактивнішу участь та щоб виступила на ній у таких розмірах, на які дозволять фонди, зложені на ту цілі цілим українським громадянством в Америці.

Значить, у резолюції міститься можливість будови окремого „Українського Павільону“ на виставі. Це значить, що така максимальна програма української участі у виставі потягне за собою витраток яких 100,000 доларів.

Дирекція Світової Вистави в Нью Йорку поставила день 15. липня 1938 р. як останній речення на зголошення будови окремого павільону. Тому,

дову павільону, отже коли буде коло 75,000 дол., тоді Українсько-Американське Виставове Товариство внесе зголошення на будову окремого Українського Павільону. Коли ж таких фондів в означені часі не буде, тоді У. А. Виставове Товариство складе таку програму української участі у Світовій Виставі, на яку дозволять прислані фонди.

Дарі, жетони, складки, збір-ки та всі інші грошеві послідки треба присилати на адресу:

NICHOLAS MURASZKO, Treas.,
P. O. Box 1014, Church St.
Annex,
New York City.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

МУЗИКА П. УГЛИЦЬКОГО
ЧЕРЕЗ РАДІО.

В четвер, дня 14. квітня ц. р., чули ми через станцію W. O. R. композиції нашого ком-

позитора Павла Углицького. Було їх дві: Була Синфонія, відіграна оркестром Валентайна, а в ній сольо чельове „Зашуміла ліщина“, яке відіграв п. Осип Гіскін. Описав відіграно композицію „Човник“. Виразно проголошено, що це музика українського композитора Павла Печеніги-Углицького. Я слухав, а душа раділа, що наша пісня йде з такої великої стації, яку слухають мільони людей. Це великий здобуток. Бо не раз гідко слухати, а ще більш гідно, як нашу пісню грають чужі, собі на славу. Та тепер вже так не є. Ми маємо своїх композиторів, які навіть без помічі з нашої сторони компонує і пускають наші пісні в люди, пускають як клясичні річі, якими можемо похвалитися перед світом. Отакими річима вважаю і ці композиції п. Углицького, що їх ще чув через радіо.

о. С. Мусійчук,
Понгстан, О.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НУ Й РОЗГАДАЙТЕ ІХ.

Перед одним міським суддею в Брукліні, Нью Йорк, станув чоловік, обвинувачений за добиття власної жінки. Обвинувачувала сама побита. Обвинувачений не переривав закиду й суддя засудив його на кілька доларів гривни.

Досі все йшло звичайним тором. Та коли прийшлося платити гривну, стався несподіванка: з'явилася жінка засудженого й стала платити гривну з власної кишені. Суддя втерпів: спитався: „Пощо ви йдете наперед арештуєте, а потім платите за нього кару?“

Втираючи сльози, жінка пояснила: „Він добрий муж, як тверезий. Лише біда, як налетіла. Та це — через війну“. Обвинувачений оповів про свою службу на війні й суддя дарував йому кару. І подруги зійшли зі суду, держачися за попіди руки.

Однак, все таки чи вясно, чому жінка казала чоловіка арештувати? Чи вона любила бути бита й ще за те платити?

ЖІНКИ ЯК ПРОВІДНИЦІ.

На річному обіді абсолютів Колегії Велса д-р Вільям Велд, президент тої колегії, говорив на тему: „Жінки як провідники“, і в цій промові звернувся увагу на важні суспільні переміни, що діються непомітно в громадянстві в Америці останніми часами.

Каже він, що маєток краю поволі переходить з рук чоловіків у руки жінок. Нині жінки мають уже в своїх руках 70 процентів національного маєтку Америки. Вони є бенефіціарами 80 процентів аскураційних поліс. Вони платять 80 процент спадкових податків. Вони мають 50 процентів шерів в американських корпораціях. Словом, жінка забирає в свої руки суспільний провід у Злучених Державах.

Бесідник вважає це явище за добре. Мовляв, жінки здійснюють з плечей чоловіків тягар розпоряджати грошима на публічні цілі. Вони мають більше суспільного почуття, це добре для громади.

ПО НИЦІ ДО КЛУБА.

Як пояснити саме явище? І як пояснити таке наставлення до нього цього вченого? Американський письменник Лжералд Варнер Брейс описує у своїй повісті під наголовком „The Wayward Pilgrims“, себто „Збиті з дороги паломники“, одну жінку, що мовляв, вона взялася студіювати слова народу, а замість слів пізнавала культуру.

Нагадуються мені ці слова, коли мені прийшлося перекладати наголовок промови д-ра Велда. По англійськи цей наголовок звучав: „Women as Leaders“. При перекладанні на українську мову негайно виринав питання, чи перекладати: „Жінки як провідники“? Чи може: „Жінки як провідниці“? Кидається в очі, що в англійській мові пола провідника не підчеркується; чи це провідник чи провідниці, все буде „лідер“.

І так одно є не лише в цьому випадку, але й в багатьох інших. Англійська мова не звертає уваги на пол людини так довго, поки пол не стає суттю справою. В українській мові, як і в інших слов'янських мовах, як лише йде мова за людину, зараз звертається увага на те, якого вона полу. Маємо тут важну різницю в культурі.

Не легко догадатися, що один пол такого народу, котрий звертає на різницю полів пильну увагу, буде поводитися супроти другого полу своє власного народу інакше, як поводитиметься один пол супроти другого в народі, в котрім різниця полів у кожному випадку не підчеркується.

ВЕЛИКДЕНЬ У ГРЕЦЬКОМУ МІСТІ

Англійський подорожник А. Ньюмен видав книжку із подорожі на Сході. Описує там теж свої враження із Греції. Беремо з неї опис Великодня у місті Патре (Патрас).*

У Страстний Тиждень на вулицях міста поколений гамір. Перед Божим Гробом стріляють із мотриць, рушниць і пістолів, нарід у честь Христа кричить на ціле гордо. У Страстну Суботу порозкладали серед вулиць ватри, а при них різали та четвертували барани; кров бідних звіряч пліла вулицями, а перед кожним домом лежали джогачі їх каловби та окровавлені шкіри. Після утрени, вночі, перед ватрами засідали громади людей та частувалися свіжо печеним мясом і крашанками. Було то гарне свячене, бо на щастя на світанку позамитали вулиці, а це рідко буває, бо звичайно тільки вітер, що віє від моря, віддає цю прислугу мешканцям Патрасу. На другий день Великодня на передмістях міста відбуваються парадні ігрища, при яких головну роль відіграють крашанки. При тих ігрищах, наче в давніх часах, мужичини танцюють і співають самі, а жінки не беруть участі в забавах і лише здалека приглядаються їм. Взагалі в усій Греції панує більше східний звичай, що жінки живуть тихим домашнім життям.

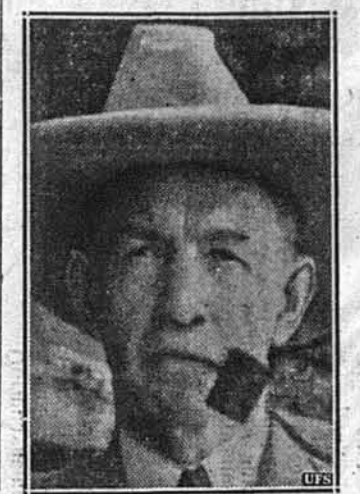
На прохід виходять на гору „Ілсія Альоні“, себто гірське повітря, відки дуже гарний вид на місто й околицю, залив і море.

*) Патре (Патрас) портове місто у Греції при партійському заливі, має 52,174 мешканців. Вивозить річно родзинки (коринти) за 18—20 мільйонів франків.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СІОЗУ

ШКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. св. О. Ніколая, від. 106, відбулись один тиждень пізніше, себто в неділю, 1. травня, з причини Великодніх свят. Збори відбулись в церкві галі при Окей і Райс. Упоминаємо дозвучили членів прийти й поможі свої злеглості вирівнювати. Члени, що були сусупленовані минулого місяця, коли бажали остатись і надалі членами У. Н. Сіозу, мають прийти на збори і повідомити уряд, то будуть прийняті наново. Просимо старатись приєднувати нових членів. — Микола Гуль, предс.; Гавриїл Дацьків, кас.; Іван Дацьків, секр.

ДІРБОРН, МІШ. Місячні збори від. 141 відбулись в неділю, 1. травня, в год. 2:30, у Weteran Hall, 13844 Wellesley St. — Бутковський, секр.



ЧАРЛЗ ДОЗ ПЕРЕХОДИТЬ ОПЕРАЦІЮ.

Чарлз Доз, відомий шкільський мільонер, що був колишнім генералом під час світової війни, а потім віцепрезидентом Злучених Держав, був недавно на весіллі Ворена Першинга, сина генерала Першинга, а зараз по весіллі пішов на операцію сліпої кишки. Його памятають теж за те, що під час конгресового слідства в справі ведення війни генерал викрикнув: „Гел' н' Марія“.

Він має 73 роки.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

КОМІТЕТ ВСІХ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СІОЗУ В ШКАГО І ОКОЛИЦІ повідомляє всіх урядників цих відділів, що в СВОБОДУ, 30. КВІТНЯ 1938 року, в годині 7:30 ввечір, відбуються ЗБОРИ в салі під ч. 2410 W. CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ІЛ.

Порядок зборів: приготування до Третього Дня У. Н. Сіозу, що відбується 17. липня ц. р. На тім Дні українська мова буде попушуватись спортивними змаганнями. Дім У. Н. Сіозу в Шкаго і багато інших важких справ є до вирішення. Тому приналежність на зборах всіх відділових урядників є конечна.

Тарас Шпікула, предс.; Василь Саган, кас.; Марія Мулик, секр.

ЛИШЕ WESTINGHOUSE МАЄ

ТУ СКРИТКУ НА МЯСО



Це новина! Сенсацийна! Великий крок уперед до безпечного перехранування мяса. Нова Вестінгхаусова СКРИТКА на МЯСО, спеціально придумана на те, щоб держати мясо свіжим і смачним цілими днями. Цільна порцелянова конструкція задержує природні соки й аромати. Змістить 10 фунтів мяса. Огляньте цей винахід на ошадження грошей, і ще сьогодні!

ВІПРОБУВАНА В КУХНЯХ! ОШАДИТЕ БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ ВІСТІНГХАУСОВЕ МОДЕЛЬ N D 3 32 \$119.75 Інші моделі по вищих цінах.

ШАДИТЬ ПОЖИВУ, ШАДИТЬ ЧАС, ШАДИТЬ ГРОШІ

Купіть від Сурми

SURMA

BOOK & MUSIC CO.

314 E. 14th ST. (між 1-ю й 2-ю Евею), NEW YORK

ВІПРОБУВАНА В КУХНЯХ ХОЛОДИЛЬНА WESTINGHOUSE

СЛУХАЙТЕ РАДІОПРОГРАМУ СУРМИ КОЖНОЇ СУБОТИ в годині 4. пополудні, W B N X, 1350 клс.

(Докінчення протоколу зо стор. 20-тої додатку до „Свободи“).

На внесення контрольного Р. Смука, попере контро-льором С. Куропасем і радним Т. Шпікулою, ухвалено при-значити \$25 на українську шоденну школу в Шкаго.

На внесення радного І. Лисака, попере радним С. Сло-бодяном і предсідником контрольного комісії Д. Капітулою, рішено більшість голосів (10) висигнувати по \$150 на Си-ротинцев у Філадельфії і на вишу школу в Стемфорді.

Внесення д-ра А. Т. Кібзая, попере контрольором О. Е. Малицьким і радним В. Дідіком, щоб на ті цілі призначи-ти по \$100, отримало 8 голосів.

На внесення радного І. Ваверчака, попере радним І. Лисаком і заступницею гол. предсідника Марією Малевич, рішено висигнувати \$500 на вивольну боротьбу.

На внесення заступниці гол. предсідника, попере пред-сідником контр. комісії Д. Капітулою і радним І. Гузаром, постановлено призначити: \$250 на Рідну Школу; \$150 на Оборону Лемківщини; по \$100 на „Просвіту“, інвалідів і по-дітних в'язнів; по \$50 на Музей у Празі, Музей у Львові й на сироти.

Рек. секретар відчитав просьбу головного лікаря У. Н. Сіозу, д-ра Ю. Андрейка, про підвишку його платні. По короткій дискусії над цю справою радний І. Лисак ставив внесення, а попірає його радний А. Шумейко, щоб голо-вному лікареві підвищили платню на \$50 річно, з тим, що д-р Андрейко повинен виказати якусь активність у користь У. Н. Сіозу (наприклад, писати час від часу в „Юкрєйнієн Біклеті“). Це внесення перейшло більшість голосів (15). Внес-ення радного І. Гузара, попере радним І. Ваверчаком, щоб підвишка виносилася \$100, отримало два голоси.

Предсідник контр. комісії Д. Капітула завважує, що нам треба вирішити справу тих \$19,630.05, які знаходяться тепер іще на старім конті „Свободи“, коли то „Свобода“ була видавана ще У. Н. Сіозом.

Гол. предсідник: Екзекутивний комітет є тої думки, що ті гроші треба перенести до адміністраційного фонду У. Н. Сіозу. Коли в будуччині треба буде направити якісь дру-карські машини, чи може справити якісь нові машини, чи друкарські прилади, то ці видатки треба буде покривати власне з цього фонду. Бо У. Н. Сіоз, винаймаючи всі дру-карські машини Українській Пресовій і Книжковій Спілці, має дбати за те, щоб ті машини були в добрім стані й мож-ливі для вжитку. Деякі машини потребували вже давно на-прави. Треба також купити деякі нові річі й на те все вже тепер потрібно значної суми грошей.

Над цю справу вивязалась дискусія, а її вислідом було внесення контрольного О. Е. Малицького, попере контро-льором Р. Смуком і радним І. Ваверчаком, щоб перенести зо старого конта „Свободи“ \$17,000 до адміністраційного фонду У. Н. Сіозу, а \$2,630.05 мають бути вжиті на попра-ву машин та закупно видкох нових друкарських річей, а зокрема на заплату деяких залежних претенсій, які нале-жать іще до старого рахунку „Свободи“.

Це внесення перейшло одноголосно.

Гол. рек. секретар відчитує резолюцію, приготовану для аскураційних властей стейту Ілліной у справі того, що річне засідання головного уряду є згідне з тим, щоб на наступний конвенції предложити для зміни чи додатку в статуті такі точки, яких вимагають аскураційні закони стейту Ілліной, а які відносяться до умов на граматах. Цю резолюцію прийнято одноголосно на внесення радного І. Ва-верчака, попере радними А. Шумейком і І. Гузаром.

Річне засідання головного уряду. Згідно зо статутом У. Н. Сіозу, говорить контрольор Р. Смук, річне засідання головного уряду постановляє, в якій місцевості має від-бутися конвенція. Рішаючи таку справу, річне засідання має керуватись тим, щоб вибрати таку місцевість, до якої доїзд усіх делегатів коштував би організації якнайменше. Коли мати це на увазі, то в такій місцевості, як наприклад Шкаго, конвенція не може відбутись ніколи, бо доїзд для всіх делегатів коштував би організації забагато. Та з другого боку, треба мати на увазі, що Шкаго й околиця мають коло 2,000 членів, які мають такі самі права, як члени з інших місцевостей. Отже коли не можна відбудувати кон-венції у Шкаго, то принаймні треба відбутись хоч один раз річне засідання у тім місті. Треба дати місцевим членам кращу нагоду запізнатися з нашою організацією, і я вірю, що коли ми рішимо відбутись наступне річне засідання го-ловного уряду в Шкаго, то це причиниться до оживлення Сіозової праці в тім місті та до звербування більшого числа нових членів.

Контрольор О. Е. Малицький: Я є за те, щоб відбутись наступне річне засідання в Шкаго. Така постанова стане заохотою для місцевих урядників і членів до активнішої праці в користь У. Н. Сіозу. Шодо видатків, то тут не буде великої різниці, коли звачити, що три головні урядники походять з Шкаго, два з Дітройту, а два з Клівленду. Отже разом маємо на Вестах 7 урядників, які тепер приїжджають до Джерзі Сіті на засідання.

Гол. предсідник завважує, що колись давніше наша ор-ганізація поступала так, що відбувала річні засідання по різних містах.

Гол. рек. секретар: Шкаго повинно дістати впродовж цього року кількост нових членів, щоб оправдати дома-гання відбутись там наступні річні збори.

Контрольор Р. Смук: Ми доложимо всіх старань, щобі повести цього року велику кампанію та дістати якнайбіль-ше нових членів.

Радний І. Гузар: Статут не постановляє, де саме мають відбуватись річні засідання. Я вважаю, що з організацій-ного боку було б корисно відбутись річне засідання один раз у Шкаго. Тому я ставлю внесення, щоб наступне річне за-сідання головного уряду відбулось у Шкаго. Це внесення, попере радним І. Ваверчаком і контрольором О. Е. Ма-лицьким, перейшло одноголосно.

Запомоги з фонду запомогового. Просьби про запомо-ги лишено екзекутивному комітетові для вирішення, а взято під увагу тільки просьби таких членів, що вже вибрали запомоги, а ще домагаються помічі.

І так, на внесення радного І. Ваверчака, попере радними І. Лисаком і Т. Шпікулою, рішено уділити поміч таким членам: \$35 для Ю. Федюка, від. 123; \$35 для Я. Ільчишина, від. 353; \$50 для Я. Катюльки, від. 361, і \$35 для Г. Роман-кова, від. 371.

Радний Т. Шпікула завважує, що набудуче в салі засі-дань головного уряду повинен знаходитись американський і український прапор. Також піддає думку, щоб У. Н. Сіоз видавав свій календар, як уже не книжковий то бодай стінний.

Контрольор О. Е. Малицький: Справу календаря треба лишити екзекутивному комітетові до вирішення. Шодо пра-порів, то головні урядники висказались зате, щоб їх спра-вити.

Маючи на увазі, що гол. фін. секретар-касієр Р. Слобо-дан намірне поїхати цього року до Європи, щоб відвідати Рідний Край, річне засідання головного уряду припоручило йому, щоб він передав від У. Н. Сіозу привіт на зїзд „Про-світи“, який відбується цього року з приводу 70-ліття її існування.

Рек. секретар відчитав просьбу „комітету для видання творів О. Мусійчука“ в справі уділення помічі на видання віршів о. Мусійчука. Рішено, що з браку фондів неможливо нічого помігти в тій справі.

Маючи на увазі, що наша організація, згідно зо ста-тутом, може депонувати гроші тільки в таких банках, що є членами системи Федеральної Резерви й що мають капі-талу й надвишки два мільйони доларів або більше, річне засідання не могло узгодити просьби українського банку з Клівленду щодо того, щоб У. Н. Сіоз здепонував там якусь суму грошей.

Просьбу молоді У. Н. Сіозу з Шкаго в справі помічі для влаштування спортивних змагань на Сіозовому Дні, який має відбутись у липні ц. р. в Шкаго, передано до вирішення гол. екзекутивному комітетові. Таксамо передано до вирі-шення екзекутивному комітетові просьбу від. 276 У. Н. Сіозу з Ембридж, Па., в справі уділення моргеджу на дім, що є власністю того відділу.

Рек. секретар відчитав листа від Д. Братуса, члена від. 316 У. Н. Сіозу. В тім листі він домагається спростування його слів, які він висказав був на минулій конвенції в дис-кусії над звітвом відповідального редактора „Свободи“, а які то слова, на його думку, не були передані вірно в кон-венційному протоколі.

У цій справі забирає слово контрольор С. Куропас, який заявляє, що він, як бувший конвенційний секретар, може підтвердити, що в конвенційному протоколі було вірно передано те, що говорив Д. Братусь. Головні урядники при-няли це до відома й рішили перейти над тою справою до денного порядку.

Описля рек. секретар відчитав іще такі листи:

1) Скарга від. 146 У. Н. Сіозу в справі того, що, мов-ляв, д-р А. Т. Кібзай вивинив дитячу аплікацію одної ди-тини, хоч тої дитини зовсім не оглядав. Головні урядники переглянули аплікацію дитини й переконалися, що ця аплікація зовсім не була вивинена ані підписана д-ром А. Т. Кібзеєм. Отже маючи на увазі, що закид, звернений проти д-ра А. Т. Кібзая був зовсім безпідставний, рішено перейти над тою скаргою до денного порядку.

2) Скарга від. 294 У. Н. Сіозу з Ровей, Н. Дж., в справі того, що радний І. Ваверчак подав був у своєму звіті, що він відвідав з гол. предсідником М. Мурашком від. 294, а так не було, бо гол. предсідник зовсім не був на зборах згада-ного відділу. Гол. предсідник предкладає копії листів на доказ, що він був 22-го липня 1933 року в Ровей разом з радним І. Ваверчаком, але що тоді не було зборів відділу, то він бачився тільки з урядниками відділу.

3) Скарга А. Пашука, члена від. 62 У. Н. Сіозу, в якій він порушує ті свої справи, що були вирішені конвенцією. Отже маючи на увазі, що справи, порушені ним, були вирі-шені на конвенції, головні урядники постановили перейти зо скаргою А. Пашука до денного порядку, з тим, що коли він набудуче буде виписувати подібні скарги з погрозами й нападами, то з ним поступиться згідно зо статутом.

Контрольор О. Куропас ставить внесення, а попірає його контрольор О. Е. Малицький, щоб закрити річне за-сідання головного уряду. Тоді гол. предсідник закрав на-ради словами: „Наші наради були щирі й отверті. Кожний головний урядник, висказуючи свої думки, говорив так, що легко можна було відчувти, що він має на увазі тільки до-бро організації. Ніхто не кермувався тут особистими амбі-ціями, як це бувало на кількох минулих річних засіданнях, а тому в нас була повна співпраця і гармонія. Тому ми могли радіти спокійно й розважно“.

Відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна“ закінчено річне засідання головного уряду У. Н. Сіозу в годині 9:15 ввечір, 18-го березня 1938 року.

Д. Галичин, головний рекордовий секретар.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ
У. Н. СОЮЗУ

ОЛИФАНТ, ПА.

В неділю, 17. квітня ц. р., відбулися в парохіальній школі надзвичайні організаційні збори відділу 86 У. Н. Союзу.

Збори відкрив президент відділу, гом. Г. Сайкевич, і в коротких словах пояснив цілі зборів, закликаючи присутніх взятися до роботи за приєднання нових членів до У. Н. Союзу.

Опісля президент покликав до слова голвного радного У. Н. Союзу, О. Запоточного, котрий висловив присутнім діловодство головної езекутиви, заявляючи, що все є проваджене в якнайліпшому порядку. Виказував, що завдяки вміль господарці У. Н. Союз росте морально і фінансово, бо має нині близько п'ять мільйонів доларів майна. Далі заявив, що Союз також дає і про вбогих членів, про тих, що їх постигло яке нещастя, як також дає і про громадянські справи та підтримує всі українські установи, тут і в старім краю.

Дальше п. Запоточний просив присутніх членів, щоб підчас теперішньої тримісячної кампанії подвоїли число членів. Казав, що не треба за ними ніде ходити, бо вони є такі у домах кожного з присутніх. Вистарчить, як тільки вони впишуть свої діти, а буде добрий початок.

Після бесіди привітали п. Запоточному запити, на котрі він давав вдоволюючі відповіді. Вислід тих нарад покажеться в короткім часі.

Секретар.

ТОРОНТО, ОНТ. (КАНАДА).

На днях гостив у Торонті один із голвних радних У. Н. Союзу, гом. В. Дідик, що, переїздивши діяльність місцевого відділу У. Н. Союзу в західній Торонті, присвятив два дні часу для полагождення ріжних справ У. Н. Союзу.

Головним завданням г. В. Дідика було те, щоб розглянути можливості поширення У. Н. Союзу на терені Канади. Відвідавши кільканацять заінтересованих осіб, ствердив, що У. Н. Союз має доволі сприятливий ґрунт для поширення своєї діяльності на цьому терені. По короткому поясненні ідеї У. Н. Союзу споре число громадян заявили свою готовність стати членами У. Н. Союзу. Рішено в короткому часі зорганізувати відділ У. Н. Союзу в Торонті (місті).

Довідавшись подрбно про

ПОСМЕРТНА ОПОВІСТКА



У Перт Амбой, Н. Дж., упокоївся в п'ятницю, 22. квітня 1938.

РОМАН ТКАЧ, член Братства св. Василія, відділ 168, У. Н. Союзу.

Він був умово хорий і помер у молодому віці, бо проживав тільки 45 років. Покинув жону вдовою і 6 дітей сиротами.

Похорон відбувся в понеділок, 25. квітня.

Пилип Малик, секр.

систему, привілеї та можливості, які дає своїм членам У. Н. Союз, хочуть вірити, що не тільки в Торонті, але й у цілій східній Канаді повстануть внідовзі нові відділи У. Н. Союзу.

Василь Войнарівський.

ВОРОЖБА, ЯКА СПОВНИЛАСЯ

Перед лондонським судом станув факір, якого обвинувачували в тому, що його ворожба... сповнилася. Ціла подія була справді небуденна і виглядала вона так:

З початком лютого прийшов до факіра клієнт і просив йому поворожити. Факір довго обчислював положення звезд і планет і вкінці заявив гостеві, що він умре не пізніше, як при кінці місяця.

Клієнт вернувся додому і почав нидіти, 25-го лютого він положився до ліжка, 26-го утратив притомність і 28-го тихо без терпіння помер. Лікарі ствердили, що смерть прийшла під впливом нервового пригноблення. Рідня небіжчика подала факіра до суду за „впливи, які спричинили смерть“.

Підсудний доказував, що ворожба віщування будучності є одною з ділянок його професії. Однак суддя не погодився з таким оправданням і вирішив, що віщування смерті, ще й до того з поданням приблизної дати, є „протиморальним учинком“. Факіра за судили на високу грошеву кару.

Шукай цвіткі мира як розцвітається в тиші, а не після бурі. (Індійська приповідка).

Д-Р С. ЧЕРНОВ Європейський спеціаліст.
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуґи.
● Проміні X & флюороскоп \$2.00

ДО СТАРОГО КРАЮ
ПОСПІШНИМИ ПАРОПЛАВАМИ:
BREMEN • EUROPA
Поспільні поїзди при пароплавах „Бремен“ і „Еуропа“, в Бременгаузен, забезпечують вигідну подорож до старого домашнього міста.

Або подорожуйте на популярних поспільних пароплавах
COLUMBUS
HANSA • DEUTSCHLAND
HAMBURG • NEW YORK
Знамениті залізничні połącення з Бремену до Гамбурґа.

Ми допоможемо вам роздобути гостинні й імїґраційні візи для ваших європейських своїхів.

Ближчих інформацій уділіть вам ваш місц. агент або
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

МОЛИТОВНИКИ

Віночок (у білій кавчуковій оправі, з образцем по середині. Малоґо формату. Для дітей) — \$.90

Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній оправі) — 1.35

Помилуй нас Боже (в чорній шкіряній оправі) — 1.35

Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній справі) — 1.35

Ангел Хранитель (в білій кавчуковій оправі з образцем по середині) — 1.70

Бог радість моя (сторін 606. В гарній мягкій чорній опр. — 2.00

Бог радість моя (сторін 606. В білій кавчуковій оправі з образцем по середині) — 2.50

„СВОБОДА“
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЗАВЖДИ

Найкраща услуга вимагає в кожній дрібниці особистої уваги. Таким чином ніякої подробиці не переочитється і не за недбається.

Ще від 1900 року, ґаслом цієї фірми є: дати кожній родині особисту увагу й заінтересування — завжди.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-9540

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

„СВОБОДА“
83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ПОШУКУВАННЯ ПРАЦІ

ЗАНЯТТЯ ШОФЕРА АБО ДРАЙВЕРА за умірковану заплату пошукує тверезий чоловік.

ВАСИЛЬ МИСИК
616 — 6-та Ев., Брукліни, Нью Йорк.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ МАЛА ФАРМА 10,000 квадратних стіп (5 міських лотів) \$195 на легкі місця рати. У Нью Бронксі, Н. Дж. Один блок від публічної школи, коло багатьох великих фабрик. 40 ацидів від Нью Йорку. Приходять або пишуть до: Hamilton Park Realty Co., 63 Park Row, Room 714, New York City. Phone: BEckman 3-4885. 96-21

150 АКРІВ ДОБРОЇ, ЧИСТОЇ ЗЕМЛИ — добрий діс — води до пливання в ловлі риби. Прекрасне місце на літні вакації — новий великий дім на 8 кімнат — зима й гаряча вода — купальня — електрика всюди — всі вигоди. Другий дім з 3 кімнат і електрикою, і інші будівлі. 10 корів, 2 яловичи, 1 бугай, 1 кінь, кури, гуси, качки. Фарма положена в оселі, що має народню й вищу школу. В селі багато фабрик. Всі дороги, стейтові, добрі, проходять пори фарму. Мину продають „чоро“ і то по низькій ціні зприничи „лабого здорова“ й потреби спеціального лікування. 94-6

KUZMA SUSECK
P. O. Box 12, Central Village, Conn.

STAN. MOSTOWICZ
277 E. 10th ST., NEW YORK
Tel.: ALgonquin 4-7761

Одиникий Український Склад Кас „Кеш, реджістри“, ваґи, машини до кас, машини до країн, сценарії, машини, до додання, до писання й вські інші. Продаємо на рати. Також купуємо й поправляємо. Всікий товар гарантований.

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко дора Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуґа шира і чесна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКІ І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удєрґейкер заряджує погребамі по ціні так низькій, як \$150. Обслуґа найкраща.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals at low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8083

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

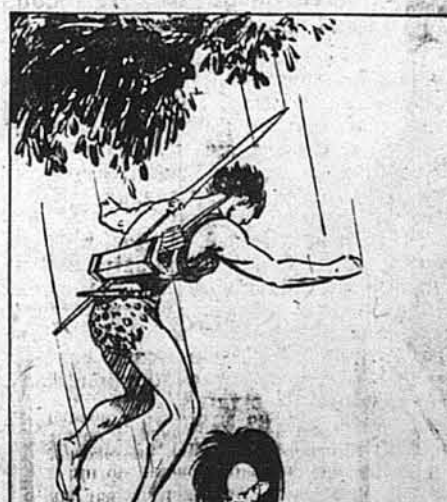
(141)



Королівським жестом він відправив невільників зі своєї кімнати і лишився сам на сам з Джейн. Як тільки замкнулися за невільниками двері він відразу скинув зі себе надуту королівську маску і став цілком іншим чоловіком. Та Джейн волила, щоб він далі оставав таким як був передтим. В його очах появилася дивний вогонь і він кинувся до Джейн.



Тимчасом Тарзан поспішав в напрямку оселі кавуру. Він випередив далеко решту товариства немов догадуючись, що тільки через великий поспіх зможе помогти своїй дружині. Нагло він зупинився. Він почув недалеко в корчах підозрілий шелест. Це не був шелест звіра. Тарзан почав розгортати листя дерева і вдивлятися у місце звідки доходив той шелест.



Він побачив в долині фіґуру чоловіка, дуже подібну до тої, що він вже раз в житті зустрічав. Цей чоловік, видно, був у великому поспісі і переляку. Коли він зблизився до дерева, на яким сидів Тарзан, останній побачив, що це кавуру. Тарзан рішився його зловити і від нього вивідати про те, що діялося в його оселі. Він був певний, що цей кавуру знає багато.



Коли кавуру знайшовся прямо під деревом Тарзан зіскочив йому на плечі і повалив його до землі. Кавуру в першій хвилі не знав, що з ним сталося: чи це звір скочив на нього, чи хто. Він приляг нерухомо до землі очікуючи дальшого нападу. Тарзан схилився над ним, щоб переконачитися, що з ним є, коли кавуру нагло стягнув по його ніж і замірився проти нього.